

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN alezredes

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY őrnagy

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

csékszáma:

25.342.

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-070.

ÓDA

vitéz nagybányai Horthy Miklóshoz

Otrántó hőségének dicsőségét
zengje ma minden magyar dalnok,
hála, hozsanna szálljon feléje,
éljenezzetek bús magyarok!

Az elesett, néma, csonka hős,
a kifosztott és elárult nemzet,
mely millió vértanút adott
és ezredéves bástya lett,
Európa hálája folytán
négyfelé daraboltatott,
s csak egyben hagyták meg jogát,
hogy délben harangozhatott!

a nemzetek nagy megcsonkította
csóró-ciganyok csufja lett
s a nagyszerű halálra várt,
kitől egy világ reszketett!
S mikor pribékek körülállták,
hogy koporsóját leszegezzék,
A Kálváriás-Krisztus Úr

im megmutatta szent keresztjét:
Horthy Miklóst elküldte hozzánk
táltos paripán, daltáncán,
hogy régimódi-virtuosos

Nagy Jézus-Máriát kiáltson!
És Bulcsú lett, ki zászlót lenget, —
és Lehel, ki kürtjébe fúj,

az első magyar, kinek szavától
a férfi szív lángokra gyull!

Ő az egység! Hite hitünk!

Imádságunk bátor szava:

hogy magyarnak lenni büszkeség
és Istenünk akarat!

Hogy higgyünk rendületlenül,
mert fennmarad a hős magyar,
mert örök az ő élete

és az „itt élned halnod kell”

egy ezredév ígérete!

Drága Vezérünk nagy parancsa

— kinek szeméből ifjú láng

sugárzik át a lelkeinkbe, —
hogy egy cél legyen:
egy Hazánk!

A honfi szív csak egyért verjen,
a vállat vállhoz, kezét kézbe,
a szentistváni nagy Haza
így lesz az összetartás bére!

Így lesz méltó feltámadás.

Így nyílik meg a sziklasírl!

„Isvány Kiral”-nak szavát megfogadva,
széthullt hazából ép hazát faragva,
erre tanít a Nagyvezér,
amikor táborába hív!

Hogy ezredéves mult dicsén büszke-áldón
mutassuk meg, hogy vagyunk a világon,
hogy életterünk a Kárpatok alatt
E vérszent-föld volt, leszen és marad!
Mert ő magyar rögn új magyar tavaszt
csak magyar ököi és akarat fakaszt!

Országgyarapító Urunk!

Te hős, Te bölcs, Te nagy magyar!

Isten tartson merőtt erőben,

népedet búza-bor bőségben

s millió Botond-izmű kar

hű ölelése érjen téged

a szabad-Kárpát bércein,

rügyén egy újabb ezredévnek!

Marosszéki véredet tudjuk!

Annak gyöngeit óh sugározd!

Színzaporozó szegedi-hittel

új hajnalokba vezessél, vigy el, —

hogy hű néped légyen ismét, ami régen:

a legtündöklőbb, legnagyobb!

Szeged Magvetője,

nagyságos Urunk!

Lesz magyar nyár

és lesz még két karunk!!

dr. vitéz Gereöffy Géza őrnagy

Oktatás az ōrsőkön.

November 1-én megjelent 21. számunkban közgettük az „Ezer pengő jutalomdíj versenyfeladatokra” című pályázat eredményét.

A bizottság döntése alapján a pályázatok anyagából összeállítani tervezett oktatási példatár kiadásáról le kellett mondanunk. A pályázók nagyrésze csak a Szut. 42—49. §-ait dolgozta fel. Ennek következtében hiányos lett volna az a gyűjtemény, amelybe az ōrsők szétágazó szolgálatának jellegzetes példáit akartuk felvenni.

Az oktatás előkészítésének és vezetésének részletes kidolgozására pályázók általában abba a hibába estek, hogy kérdés-felelet alakjában dolgozták ki oktatási példáikat. Ez a megoldási mód terjedelmessé és kötötté tette dolgozatukat. Az oktató nem tudhatja előre, hogy közlései a gyakorlókból milyen cselekvést váltanak ki és azt sem, hogy kérdéseire milyen feleletet kap. Az oktatás előkészítésénél ezért neki — az adott helyzet és a kapcsolatos szabályok ismeretében — csak az általa elképzelt legjobb megoldást kell kidolgoznia. Pályázatunknak ez a része azt a célt szolgálta volna, hogy az ōrsparancsnoknak a terepen és a szobában tartandó oktatás tervezéséhez és vezetéséhez mintát adjon. A kívánt célnak egyik pályázat sem felelt meg tökéletesen. A dolgozatokat ezért nem közölhattük.

Az új oktatási rendszer 1941. március 1-én lépett életbe. A pályázatok határideje 1941. június 1-ében volt megállapítva. Úgy látszik, a rendelkezésre állott 3 hónap nem volt elegendő ahhoz, hogy a pályázók az „Irányelvek” helyes alkalmazásával kellő gyakorlottságot és

elegendő tapasztalatot szerezzenek a pályázat feltételeinek megfelelő mintapéldák kidolgozásához. A pályázatot ezért egy későbbi időpontban megismételjük.

Az oktatásban járatanabb és kevesebb rátermettséggel bíró, kezdő parancsnokoknak azonban már most szeretnénk útmutatást adni. Ezért egy ōrsparancsnoknak a foglalkozási jegyzék egyik félhavi anyagával kapcsolatos gondolatmenetét és oktatási tervét ismertetjük. A következő számokban 1—2 részletesen kidolgozott oktatási példát is közölni fogunk.

Olvasóink figyelmét felhívjuk arra, hogy a továbbiak megértéséhez az oktatást szabályozó rendeletek (97.038/eln. 20—1941., 755. és 1255/csf. eln. 1941) ismerete szükséges.

Ezekután vegyük elő a foglalkozási jegyzéket. Gyalogőrsön vagyunk és a 19. oldal „Augusztus 16. — a hó végéig” anyagával foglalkozunk. Első kérdés:

Mit kell oktatnunk?

A feleletet az „Irányelvek” III. fejj. 1. pont. 2. bekezdésében és a 755/csf. eln. 1941. sz. rendelet 5. pontjában találjuk meg. Ebből a szempontból nézzük tehát át a foglalkozási jegyzék anyagát és válasszuk ki az oktatás tárgyát.

Elesik a Szut., a Cs—23., a Btk. kih., a Törvényes rendelkezések, a Fegyverutasítás és a Cs—20. anyaga, mert részben elmélet, részben olyan anyag, amelynek oktatása szükségtelen vagy szemléltetése az ōrsön rendelkezésre álló eszközökkel nem lehetséges.

Otranto.

Mikor 1915-ben az olaszok hadat üzentek a központi hatalmaknak: nehéz helyzetbe jutottak az Albániában és Montenegróban harcoló csapataink. Itt ugyanis csaknem teljesen hiányoztak az utak, a terep felázott, a járhatatlan hegyek pedig lehetlenné tették a hadműveletekhez szükséges anyagok utánszállítását. Lőszér, élelem fogytán! Az utánszállításra egyedül a tenger maradt...

Hajóhadunk ebben az időben azt a feladatot kapta, hogy biztosítsa az utánszállítást az Adrián. Napirenden voltak az ellenséges hajók támadásai, melyeknek elhárításában különösen kitűnt egyik magyar tengerésztiiszt: **Horthy sorhajókapitány**...

Hadiflottánk **Pola**, **Sebenico** és **Cattaróban** lévő támaszpontjairól indult támadásra a Földközi-tengerre: az alig hetvenöt kilométer széles **otrantói** szoroson át. Az ellenség azt gondolta, hogy ha ezt a szorost lezárja: nincs többé kiút a tengerrel!

Erősen felfegyverzett halászhajók tömegét küldték Otrantóhoz, hogy ott a hajókat erős sodronyhálókkal összekötözve — ezek majd negyven méterre merültek a vízszíne alá — megakadályozzák tengerallatjáróink kifizetését a Földközi-tengerre. Ezt a hatóság tengeri-zárat kellett valakinek elpusztítani! Rendkívül nehéz feladat, mert Otranto még Cattarótól is jó **négyszáz** kilométerre van, a tengeri-zár mögött pedig az egész ellenséges hajóhad ott vár a vakmerőkre! Ha sikerül is a tengeri-zár elpusztítása: vissza már aligha juthat a támadó!

Es mégis akadt valaki, aki vállalkozott erre a hatalmas feladatra! **Horthy** sorhajókapitány: a **Novara**, **Helgoland**, **Saida** gyorscirkálókból, a **Balaton**

és **Csepel** rombolókból, valamint három német tengeralattjáróból álló hajó-csoportja élén!

Hadműveleti terve:

Május 14-én az esti sötétségbeni indulással 15-én hajnalban támadás Otrantóra! Közvetlenül Otranto előtt a nagy tűzerejű **cirkálók** széjjelválnak és külön-külön rohanják meg a tengeri-zárat. A megrohanás után gyülekezés, a támaszpontokra együttes bevonulás. A **rombolók** felderítik az albán tengerpartot és ott biztosítják a támadást. A **tengeralattjárók** Olaszország felé: **Valona** és **Brindisi** előtt biztosítanak és itt erős megtévesztő rádióforgalmat végeznek, hogy az ellenség figyelmét Otrantóról eltereljék.

A megtévesztést szolgálta még Horthy sorhajókapitány az a rendelkezése is, hogy cirkálói **rövidítsék** meg árbócmagasságukat, hogy azokat kisebb tűzerejű **rombolóknak** vélje az ellenség!...

Mi történt Otrantonál?

Az észrevétlen esti kifutás után másnap hajnalban csaknem egy percben rohanja meg **Horthy** sorhajókapitány három cirkálójával a tengeri-zárat. Még csak pitymallott, mikor már **12** ellenséges záróhajó elmerült, további 10 pedig — alaposan összelődözve — lassan merülni kezdett. Minden irányba menekülnek az ellenséges felfegyverzett záróhajók, szaporán igyekeznek az acélsodronyoktól menekülni, hogy minél gyorsabban érhesse a hazai kikötőjükkel...

A **Balaton** és **Csepel** rombolónk ezalatt az albán partok mentén végez derekas munkát. Elsüllyeszt két szállítóhajót, felgyújt egy rombolót, majd megfutamít egy harmadik szállítóhajót is, mi-

Megmarad a Bűnügyi nyomozástan, a Btk. b. és v. és az E-alap szabályzat anyaga. Részletezzük ezeket.

Bűnügyi nyomozástanból (II. R. IV. fej. A. alfej. VI. p. C. 1., 2., 3. a—e., 4., D—F. alp. Lövési nyomok) gyakorlatilag oktatható:

a) Az ismeretlen fegyver nemének és rendszerének meghatározása és a gyanuba vett fegyver azonosítása.

b) A lövések számának és sorrendjének megállapítása.

c) A lövés idejének meghatározása.

Btk-ből: a 344—346. és 350. §. Rablás és zsarolás.

E-alapból:

407—410. p. Figyelőszolgálat, terepkutatók magatartása.

2. f. IX. fej. 1. Távolságmérés. 2. Domborzatolvasás. 3. Térképek tájolása. 4. Tereppontok azonosítása a térképpel. 5. A térkép használata meneteknél.

(Az 547., 548., 529. és 530. pontok szemléltető oktatásához az őrsön nincs megfelelő eszköz, a 422/2., 423. és 424. p. lovas anyag.)

Következő kérdés:

A kiválasztott anyagot hol oktassuk?

A Bűnügyi nyomozástan és a Btk. anyagát oktathatjuk helyiségben vagy szabadban. Az E-alap anyagát a terepen, esetleg a szobában járőrzáton.

A Bűnügyi nyomozástan oktatásához egy olyan helyszínt kell rögtönöznünk, ahol az említett anyag szerepel. A Btk.-ból a rablás az ezzel kapcsolatos feltevésbe beállítható igen könnyen.

Az E-alap oktatásához más helyszín kell. Mégpedig olyan terep, ahol a terepkutató menetvonalán sok, kilátó ponttól kilátó pontig eső terület fordul elő. Hol van ilyen terep a közelben?

Az oktatás folyamatossága érdekében célszerű egy feltevésből kiindulva, átvenni az egész anyagot. Gondolkozunk ilyen feltevésen!

Augusztus végén az őrs ejtőernyősök után razzizott. A Btk. és a Bűnügyi nyomozástan oktatását úgy állíthatjuk be, hogy a rablást ejtőernyősök követték el. Ha pedig a továbbiak során az őrs legénysége az ejtőernyősök felkutatására és elfogására elindul, a rajnak biztosítva kell mennie, így a figyelőszolgálat és a terepkutatók szerepe is oktatható lesz ennek a példának a keretében.

Feltevés.

„Ebben a házban (lehet a laktanya is, járőrzáton a ②-es műmalomtól É-ra levő kis kertés ház, a község Ny-i szélső háza) egy magányos ember lakik. A lakás egyik szobájában tartózkodva hallotta, hogy a másik szobában járkál valaki. Benyitott oda és látta, hogy egy idegen van ott, aki az asztal fiókjából kieszede az iratait. A fiókban volt a tegnap eladott három tehén ára is. A tettesre rákiáltott, erre az illető idegen nyelven, alighanem oroszul ráordított. Ijedtében a másik szobába visszaugrott, közben az idegen kétszer rálőtt. Nem találta el. A lövések nyomai az ajtón és a szemközti falon látszanak. Úgy hallotta, hogy az illető odakint kiáltott még valamit. Utána két ember futásának zaja hallatszott, amint a kert felé szaladtak. Az ablakhoz rohant, kinyitotta és segít-

kor négyeszeres túlerőben lévő ellenséges hajó-csoport veszi őket közre!

Horthy sorhajókapitány rádió parancsol:

— A rombolók térjenek ki a túlerő támadása elől! Igyekezzenek úgy visszavonulni, hogy visszavonulásukkal az ellenséget saját partitüzérségünk hatáskörletébe csálják...

Ez meg is történik és partvédő tüzereink pontos tüze visszafordulásra kényszeríti az üldöző ellenséget: három hatalmas cirkálót és öt rombolót...

Horthy sorhajókapitány a jól végzett munka tudatával indult vissza támaszpontjára három cirkálójával, mikor a partitüzérségtől az imént megfutamított három cirkálóból és öt rombolóból álló hajócsoporthal összetalálkozott. A láthatáron minden irányból feltűnt az ellenséges hajók füstje, minden irányból ellenséges jelzéseket lehetett megfigyelni: az ellenség a Horthy-csoport megsemmisítésére készült!

Az ellenség három cirkálóján és öt rombolóján kívül az olasz partok felől újabb négy francia romboló is közeledett a Novara felé...

Pár belövés után teljes erővel működésbe léptek az ellenség hajóágyúi. Horthy sorhajókapitány rádió felhívja a Cattaroban lévő hajóhad-tartalékokat, hogy fusson ki, mert ő — Horthy sorhajókapitány — az egész ellenséges csoportot a hajóhad tartalék elé csálja majd! És megnyitja a Novara is tüztét...

Pontosan és biztosan lő, hisz' maga a parancsnok vezeti tüztét! Parancsai alapján a Novara ügyes mozdulatokkal csalogatja maga után a hatalmas túlerőt és oly ügyesen mozog, hogy a távköz is nő-

vekszik! Ellenséges tengeralattjáró, aztán repülőgép tör a Novara ellen, de a Helgoland és Saida cirkálóink megghiúsítanak minden támadást.

Egyre melegebb a helyzet a Novarán! Tíz óra-kor összpontosított tüzet lő az ellenség és a rengeteg repeszdarab közül az egyik súlyosan megsebesít egy magyar matrót. A gyilkos tűzben felpattan a parancsnoki torony ajtaja és maga a parancsnok: Horthy sorhajókapitány ugrik ki onnan, hogy megsebesült tengerész-bajtársát, magyar testvérét megmentsel... De mivel az ellenség szünet nélkül tüzel, egyik repeszdarab súlyosan megsebesíti Horthy sorhajókapitányt is. Mindkét lábán égési sebek, feje és felsőteste csupa vér, eszméletlenül fekszik a fedélzeten, magyar matróna mellett...

Magához térítik, bekötözik, de nem engedi, hogy védett helyre vigyék: hordágyra fektetve vezeti a további tűzharcot, míg a közelében egyre sűrűbben csapkodó lövedékek gázhatására újból elveszti eszméletét, hogy csakhamar hallatlan akaratörővel feléledve: újból átvegye a vezetést! Csupa ujjongó öröm az egész hajó, mikor ismét felcsendül a sorhajókapitány erős, határozott hangja...

Nyolc kazánban ki kell oltani a tüzet féltizenkettő tájban, mert ellenséges lövedékek eltalálták a hajót! Így a Saida cirkáló vontatásba veszi a Novarát, a Helgoland testvércirkáló pedig önfeláldozóan rátör az ellenségre, hogy annak tüztét magára vonja. Nem segít ez sem, mert az ellenség a Novarát akarja elsüllyeszteni! De Horthy sorhajókapitány egymaga vezeti mindhárom cirkálónk tüztét és az így összefogott tűz gátat vet minden ellenséges kíséretnek!

ségért kiáltott. Az utcán meghallotta ezt egy ember, aki a községben portyázó járőrt értesítette.

Ez lehetne a feltevés első része. Az előkészített helyszínen szemléltetően oktatható a Nyomozástanból előírt anyagnak az a része, amely az őrön rendelkezésre álló segédeszközökkel gyakorlatilag bemutatható.

A feltevés második része:

„A járőr megállapítása szerint a rablást ellenséges ejtőernyősök követték el. A jv. jelentése alapján az öpk. a rendelkezésre álló összes csendőrökkel megjelent a helyszínen és onnan az elmenekült ejtőernyősök elfogására az őr legénységéből alakított rajjal elindul. A raj biztosítja magát terepkereskedőkkel.

Mi szükséges a helyszín beállításához?

- Egy személy, aki a károsultat alakítja.
  - Olyan lakás, ahol két szoba egymásba vagy az előszobába nyílik.
  - A szoba előkészítése úgy, hogy ott a kutatás nyomait látni lehessen. A fiókot a földre tenni, egy pár iratot szétszórni.
  - Két lövés nyoma az ajtón és két lövés becsapódási helye a falon. Ezeket az ajtóra és a falra megfelelő helyeken beszúrt rajszegekkel lehet érzékelteni.
  - Két pisztolyhüvely a padlón.
- A legénység távollétében a fentiek szerint készítjük elő a helyszínt és igazítsuk el a jelzőt.

Újabb öt ellenséges hajó tűnik fel

Az így megerősödött ellenségből tizenkét hatalmas csatahajó fejlődik egy vonalba és rohan a Novara felé...

Horthy sorhajókapitánynak a szeme sem rebben. Tudja, hogy mind a három cirkálójának fogtán van már löszere, ezért nem pazarolja azt. Megvárja, míg közelebb ér a csatahajók rohama, aztán nyugodtan megállapítja a lövelemeket és megfontoltan vezényli a tüzet! Allandóan megismételi, pontos gyorstűzei megállásra, majd visszafordulásra kényszerítik a hatalmas túlerőt és alig múlik pár perccel dél, mikor az ellenséges hajók már teljes sebességgel hazai kikötőjük felé tartanak...

A lenyugvó napban ért be a Horthy-csoport Cattaro kikötőjébe. A parton leírhatatlan lelkesedéssel fogadták a dicső tengerészeket, szólt a katonazene, a díszjelet fújták a kürtösök, mindenki Horthy sorhajókapitányt éltette...

Az otrantói győzelemért először a második osztályú Katonai Erdemkeresztrel tüntették ki Főméltóságú Urunkat, később ezért a cselekményért a Katonai Mária Terézia-Rendet is megkapta, azt a legnagyobb kitüntetést, amit katonatiszt egyáltalán megkaphat.

A merész, megfontolt tervnek, bátor és eredményes végrehajtása hadtörténetünk egyik legszebb cselekményévé avatja Otrantót. A sokszoros túlerővel szemben is győzedelmeskedett a magyar akarat, Horthy sorhajókapitány személyes példája eldöntötte a csata sorsát!

Az alattvaló hódolaton kívül: magyar büszkeséggel nézünk föl Főméltóságú Kormányzó Urunkra!

Az oktatás megkezdése előtt:

(a jelző eligazítása után)

a) Közöljük a feltevést. Jelen esetben abból csak annyit, amennyi a gyakorlat megindításához szükséges. Pl. A járőr rendes szolgálatban a községben portyázik. Egy ember szalad hozzá és jelenti, hogy X. Y. a lakásából segítségért kiáltott. A házból előzőleg két lövés hallatszott.

b) A feltevést elismételtetjük valakivel.

c) Kijelöljük a gyakorlókat.

d) Beállítjuk őket a megindulási helyzetbe és

e) Elrendeljük a gyakorlat megkezdését.

A gyakorlat mozzanatai:

1. Jv. a vett értesülés után intézkedett-e bizalmi egyének kirendelésére, esetleg a hírtközlőt magával hozta-e?

2. Hogyan jön be a járőr a házba?

3. Mit kérdez a sértettől?

a) mi történt?

b) hogyan történt?

c) ki a tettes? személyleírás.

d) mikor történt? (van-e remény azonnali üldözés esetén gyanúsítottak elfogására).

4. Jv. intézkedése sértettel szemben, a helyszínt ne változtassa meg.

5. Jv. jelent-e s ha igen, mit és hogyan az őrparancsnoknak?

Az „Írányelvek“ III. fej. 5. p. alapján a nézőktől észleleteiket megkérdezzük, a gyakorlókat esetleg felváltjuk. Kérdések útján tisztázzuk, mi történt? Btk. §-a, minősítés stb.

6. Helyszíni szemle:

a) Löporszemcsék, (fojtás) felkutatása.

b) A kilőtt hüvelyek felkutatása és kiértékelése.

c) A lövedék felkutatása és kiértékelése.

d) A lövések számának és sorrendjének megállapítása.

e) A lövés idejének megállapítása.

Fentieket a jv. a helyszínen talált nyomokból és a sértett kikérdezéséből állapítja meg a Bűnügyi nyomozástan tanult anyagának alkalmazásával.

7. Következtetés:

Milyen fegyvere volt a tettesnek?

Tehát milyen fegyverrel ellátott egyének jöhetnek gyanúsítottként figyelembe?

A helyszínelés további végzése nem képezi gyakorlat tárgyát.

A feltevés második része:

Az őrparancsnok az otthon volt négy csendőrrel a helyszínre érkezett. A jv. jelentést tett. Az őrparancsnok az ejtőernyősök üldözését határozta el.

Az oktató kérdései:

A csendőrnek ismernie kell a tettes szokásait, az elkövetés módjait stb. Pl. Ha egy magzatelhajtás vagy pénzhamisítási ügyben nyomoz, az elkövetés módjával, az eszközökkel, a gyanúba jöhető személyekkel stb. tisztában kell lennie.

Lássuk jelen esetben:

1. Kik az ejtőernyősök?

2. Hol igazítják el őket?

3. Feladatuk?

4. Felszerelésük?

5. Mikor, hová érkezhetnek?

6. Nappal, éjjel magatartásuk?

7. A harcot keresik? Kerülik? Miért?

8. Többen lesznek együtt, vagy más-más úton mennek? Miért?

9. Ha egy helyen megjelennek, sokáig maradnak-e ott?

10. Ha egy irányba elindultak, vajjon nem térnek-e le másfelé (félrevezetés) stb?

Aki az őrsön levő tájékoztatót ismeri, helyesen tud felelni.

Vegyük elő a járőrjátékot!

Az oktató közlése:

A ④-es műmalomtól É-ra levő kertes házban elkövetett rablás után az ejtőernyősök a ③-as szőlő felé menekültek.

Feleletre váró kérdések (helyzetmegítélés):

Merre mehettek?

A községbe? Nem valószínű. Idegenek, nappal fel-
tűnnek.

É-ra? Nyílt a terep.

Ny-ra? Lehetséges. Szőlő, csárda, gyümölcsös, ma-
jor. Könnyen elrejtőzhetnek.

A raj hol menjen? Ugyanott, ahol az ejtőernyősök
mehettek, mert át kell kutatni azt a terepet.

Rajparancsnok:

Elhatározása: Üldözés.

Terve: A rajjal biztosítva előnyomul a ③-as, ④-es, ④-es és ④-es tereptárgyakon át, közben átkutatja a rejtőzésre alkalmas tereprészeket.

Parancsa: Az ejtőernyősök (mutatja) a szőlőn át a major felé menekülnek. Üldözzük és elfogjuk őket.

Terepkutatók: E. és F. csendőrök. Pk. E. cső. Me-
netvonaluk (mutatja) szőlő—csárda—gyümölcsös—ma-
jor.

A rajjal a szőlő déli szegélyén nyomulok előre.

Végeztem!

Mozzanatok (kérdések):

a) Terepkutató pk. parancsa: figyelésre, elindu-
lásra.

b) Meddig mennek előre? A következő kilátó
pontig. Hol van az?

Térköz, menetvonal?

Összeköttetés egymással, a rajjal?

Széles úton hol mennek? Az úton? Két oldalt, az
árokban?

Fegyvereik hordmódja?

Kilátó ponton rejtőzés. Figyelés. Észleletek kicse-
relése.

Karjel: Felhívás! Nincs ellenség! (E-alap 2. f. 66.
és 70. old.) Átvevő: Vételkésztség! Megértettem! (66.
old.)

④—④-es tereptárgyak közötti út átlépése?

c) Következő terepszakasz a szőlő ③ Ny-i széle.
A raj helyzete. Hol van? Alakzat: Csatárlánc? Csa-
tárcsoport?

Megszakadt az összeköttetés a raj és a terepkutatók
között. Rajpk. parancsa: B. cső. vegye fel az összeköt-
tetést a terepkutatókkal. Végeztem!

d) A terepkutatók elérték a szőlő ③ Ny-i szélét.
Figyelés. Nincs ellenség. Karjel. Következő kilátó pont
a csárda ④.

e) A csárda átkutatása.

f) Hírek az ejtőernyősökről: Korcsmáros látta 10
perccel ezelőtt. Gyümölcsös ④ felé mentek. Személy-
leírás. Felszerelésükről tájékozás.

Jelentés a rajparancsnoknak.

g) Terepkutatók a csárda ④, a raj a szőlő ③
Ny-i szegélyén.

Rajpk. előrejön. Tájékoztatója. Ejtőernyősökről
nincs újabb hír. Parancsa: Kutassák át a gyümölcsöst ④

Oktató közlése:

Terepkutatók a gyümölcsös ④ Ny-i szegélyéről
„Nincs ellenség”-et jeleztek. A raj elérte a gyümölcsös
K-i szegélyét. Egy ember jön a kápolna ⑤ felől és je-
letni, hogy 2 oroszul beszélő, gyanús idegen — ért a
nyelvükön, mert a világháború alatt ő is orosz fog-
ságban volt — a kápolnát feltörte és ki akarja ra-
bolni. Őt nem vették észre, mert idejében elrejtőzött.

Rajparancsnok parancsai:

a) A rajhoz: Az üldözött 2 ejtőernyős a kápolná-
ban elrejtőzött. Élve akarom elfogni őket.

A. cső. az út árkában rejtőzve előre a kápolna ma-
gasságáig. Megakadályozza, hogy az ejtőernyősök a
fal felé menekülhessenek.

A terepkutatók a major és a vasút irányába való
menekülésüket akadályozzák meg.

B. és C. cső. rejtőzve előre a gyümölcsös É-i sze-
gélyéig. Ott tüzelőállás. Figyeljék a kápolnát.

Én D. csendőrrel a terepkutatókat eligazítom,
majd a gyümölcsös szegélyére B. és C. cső.-höz visz-
zatérek.

D. cső. hozzám!

Végeztem!

b) A terepkutatókhoz: — tájékoztatásuk után —
E. és F. cső-ök a patak medrében előre a hídig. Ott
tüzelőállás. Az ejtőernyősöknek a major és a vasút irá-
nyában való menekülését akadályozzák meg.

A kápolnát én a rajjal a gyümölcsösből támadom meg.

Végeztem!

c) Visszaérkezve B. és C. cső-ökhöz: Nyujtsanak
tűzoltalmat a kápolna megtámadásához.

d) D. cső.-höz: Előreszökell a kápolna ajtajától
balra, én attól jobbra. Füstgyertyát előkészíteni. Ön a
baloldali, én a jobboldali ablakon dobom be. Utána az
az ajtó közelében tüzelőállás.

Szökellés! Előre!

Végrehajtás után az oktató a gyakorlatot be-

Megbeszélés:

Az „Irányelvek” III. fej. 5. pontja szerint.

Megjegyzés:

Az oktatás anyagát 3 foglalkozási napra célszerű
beosztani.

1. nap a szobában:

A járőr tevékenysége a rablás színhelyén. Térkép-
olvasásból: távolságmérés. (Btk. 344. §., Bűn. Nyom.
II. R. IV. Fej. A. alfej. VI. p. C/2., 3. a. b. d., 4., D.,
E. alp. E-alap 2. f. IX. fej. 1. p.)

2. nap a terepen:

Ejtőernyősök üldözésével kapcsolatban a terepku-
tatók magatartása a támadásig. Térképolvasásból be-
vonulás alatt: domborzatolvasás, térképek tájolása.
(E-alap 407—410., 2. f. IX. fej. 2. 3. p.)

3. nap a terepen:

Ejtőernyősök megtámadása. Térképolvasásból ki-
és bevonulás alatt: tereppontok azonosítása a térkép-
pel, a térkép használata menetknél. (E-alap 603., 606.,
622. p. Szut. 328/c. p., E-alap, 2. f. IX. fej. 4. 5. p.)

Cs. L.

Képek a vasúti lopásokról.

Irta: Dr. NÉMETH LÁSZLÓ főhadnagy.

A mai borbészési nehézségek egy egészen új vasúti lopásfajtát honosítottak meg: a légtömlőlopást, mert a légtömlőből egy-két gumi féltalp mindig kikerül. (A légtömlőket a légfékész személy és teherkocsik összekapcsolására használják.)

Ilyen panaszok esetén a nyomozást nemcsak a lopást bejelentő állomás területére kell kiterjeszteni, hanem az ott szolgálatot teljesítő vasutasok lakóhelyén a cipésműhelyekre is.

Példának említem, hogy a vasúti alakulatok eddig Budapest—Ferencvároson 62, Füleken 8, Kálkapolnán 6, Nagybátyonban 3, Budapest—Székesfehérvári vonalon 15 légtömlő lopási esetet derítettek ki.

Amennyire alkalmas a légtömlő cipőtálpnak, éppen olyan előszeretettel használják a vasúti kocsik bőrből készült ablakfelhúzó szíját kisebb cipő- és csizmajavításokra, vagy azokat a tettes orgazdákon keresztül értékesíti.

A tettes lehet vasutas, vagy bárki, akinek a szíj levágásához éles kése van. Egyik tehervonaton végzett megelőző szolgálat alkalmával a vasúti csendőr észrevette, hogy a kalauzkocsiban levő csomag fel van szakadva és abból egy bőrszíj kandikál ki. Tüzetesebb vizsgálat után a csomagból még hét darab ablakszíj került elő egy levél kíséretében, melyben a feladó közli, hogy most nem tud sokat küldeni, de a következő szállítmány már bőségebb lesz. Az azonnal bevezetett nyomozás megállapította, hogy a csomag feladója tényleges vasutas és a lopással már régóta üzletszerűen foglalkozott.

A gabonaszállítmányok dézsmálása is napirenden van. A feljelentésből az első pillanatban arra kell következtetni, hogy a dézsmálást szállítás közben valamelyik csatlakozó állomáson követték el, mert a rendeltetési állomásra sértetlen ólomzárral érkezett a kocsi. Mikor aztán a nyomozás folyik, megállapítást nyer, hogy a hiányzónak jelzett terményt a vasúti kocsiba be sem rakták, ellenben a berakódó cég munkásai — a vasúti munkásokkal összejárva, vagy azok elfoglaltságát kihasználva — a maguk céljaira felhasználják. A terményt ugyanis a berakás alkalmával zsákokban hordják a mázsára, de a lemázsált zsákokat nem hordják be mind a vasúti kocsiba, hanem egy-két zsákot a mérlegen hagynak és a következő csoporttal újra lemérlelik. Így a fuvarlevélben feltüntetett súly valóban nincsen berakva a kocsiba.

Egyik esetben úgy történt a leleplezés, hogy a vasúti csendőr összehasonlította a vasúti mázsakönyvet a berakó cég kocsisának kocsikönyvével és amikor itt eltéréseket talált, de még konkrét bizonyíték nem volt a kezében, a legközelebbi rakodás alkalmával figyelő állást foglalt a raktári mérleg közelében és látta egy-két zsáknak ismételt mérését. A rakodás befejezése után aztán a kocsikról behozatta a kiöntött üres zsákokat és összeszámolva megállapította, hogy 10 zsák különbség van a mázsakönyv szerint. A munkások a bizonyítékok láttára beismerték, hogy ezt a rendszert már régóta üzik.

A raktárban történt árudézsmálási esetek egyik módja a szervezett dézsma. Két-három raktári munkás összebeszél. Társukat este a munka befejezése után bezárják a raktárba. A bezárt munkás megállapítja, hogy melyik csomagban van értékes árú és éjjel visszatérő társainak a raktárajtót belülről kinyitja és a kijelölt árukat kiadja. A dézsmálásra nem jön rá senki, mert a csomagokat újból nem mérik, hanem berakják a vasúti kocsiba. Reggel ezek a tolvajok a legszorgalmasabb raktári munkások...

Másként is dézsmálják a raktárokat, mert nagy ügyességre tettek szert a bezárt raktári toloajtók kinyitásában.

A raktári toloajtók ugyanis csigákon függenek és csigák segítségével mozgathatók.

A becsukáskor a két szárnyat a csigák segítségével össze kell húzni és egy kapoccsal (vasúti nyelven: kallantyúval) összekapcsolni. A jobbra, vagy balra való eltolás megakadályozása végett pedig a raktár falába szerelt ütközőket is a helyére kell tenni, ami az ajtók mozgását elhatárolja. L. 1. sz. ábra.

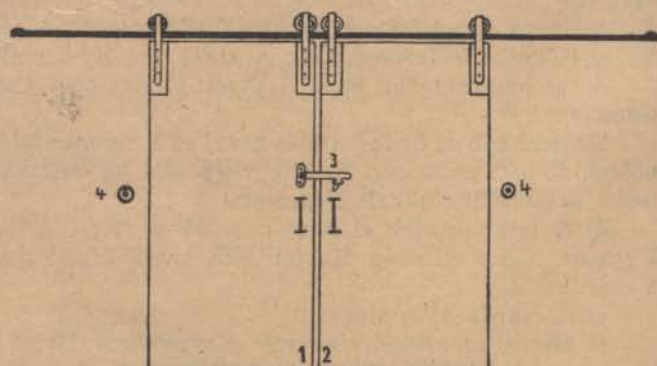
A régebbi raktárak fából épültek és a sok használat következtében a raktárajtó és a raktárfala között — éppen a toloajtó ütközőjének helyén, — rés támadt. (L. 2. sz. ábra). Ezt használják ki a tolvajok még pedig úgy, hogy a résen benyúlnak, az ütközőt helyéből kiemelik és az összekapcsolt raktárajtót a sínen a csigák segítségével oldalt eltolják.

Már finomabb munkára vall az, ha az ütköző kiemelése után az összetartó kallantyút kívülről egy hegyes tárggyal (benyúlva a két ajtószárny érintkezése mentén) helyéből kiemelik és a két szárnyat szétolják.

Néha — ha a dézsmálásra már előre készülnek — a munka befejezése után a raktárajtók becsukását végző munkás az ütközőket nem teszi a helyére és ilyenkor elég a kallantyú kiakasztása, máris nyitva áll az ajtó.

Vannak esetek, hogy a raktárba az ablakon keresztül hatolnak be a dézsmálók és a raktárajtót belülről nyitják ki, hogy a nagyobb csomagokat könnyebben ki tudják vinni, vagy pedig többi társaikat engedik ilyen módon be.

A teherkocsikon levő és mindenki által ismert ólomzárak sérthetatlensége — elméletileg — annak a

1—2. Csigán mozgatható ajtószárnyak. — 3. Kapocs. — 4. Ütközők.

bizonyítékul szolgál, hogy a kocsit szabályszerűen berakták és a feladás után nem nyitották ki, így a kocsiban lévő tárgyakhoz sem nyúlt senki.

A vasúti csendőrök az első nyomozásoknál mindig azt nézték, hogy a kocsi milyen ólomzárral érkezett rendeltetési helyére, mert ha sértetlen volt, akkor csakis a kirakás alkalmával történhetett a lopás. A későbbi tapasztalatok azonban azt mutatták, hogy az ólomzárakban sem lehet hinni, mert már a felrakásnál olyan szabálytalanságok és mulasztások fordulnak elő, hogy minden sértetlenség mellett is a dézsmálás történhetik a feladó állomáson.

Az ólomzárak előre elkészített kb. 1 cm. átmérőjű ólomkorongok, amelyeknek belsejében, az átellenes peremek között két csatorna van kiképezve azért, hogy a kocsi kalantyúra tevéseánél az ajtón és a kocsfalon levő vaskarikákat átfogó zsinegvégeket, ezen a csatornán húzzák keresztül.

A berakás megtörténte után, a teherkocsi ajtajának becukásakor az ajtón lévő karika teljesen rásimul a teherkocsi falában levő ugyanakkora nagyságú karikára. E két karikán át húznak át egy szál zsineget és azt kétszer áthúzzák a karikákon, majd a zsineget az ólomkarikán levő csatornán áthúzza újra összekötik és külön fogóval (u. n. ólomzár fogóval) összenyomják. A fogó belseje az állomás nevét is rányomja az ólomzárra, sőt számozza is azt. (L. 3. sz. ábrát.)

Megtörténik az is, hogy a berakást ellenőrző raktárnok szemeláttára ráhúzzák ugyan az ólomkorongot a zsinegre, de össze nem nyomják és hogy az ólomkorong egy esetleges későbbi időben történő utólagos ellenőrzés

idejéig le ne essék, a zsineget megnyálazzák, miáltal a zsineg megdagad, a csatorna falhoz tapad és egy ideig tartja az ólomkorongot. Alighogy a raktárnok elmegy a kocsi közeléből, a munkások leszedik az ólomkorongot, a kocsit megdézsmálják és a fent ismertetett szabályszerű módon véglegesen felteszik az ólomzárat a most már megdézsmált kocsi. L. 4. sz. ábra. Néha a zsinegnek a karikákon való áttekerésével sem vesződnek, sőt a zsineget még az ólomzár alatt sem kötik meg, hanem a zsineget csak egyszerűen áthúzzák az ólomkorongon levő csatornán, így az ólom levétele még kevesebb időt vesz igénybe. L. 5. sz. ábrát.

3. ábra.

4. ábra.

5. ábra.

Milyen támogatást nyújt a központi bűnügyi nyilvántartás az őröknek.

Irta: TELEK MIKLÓS alhadnagy, Budapest.

Az 1941. szeptember 16-án, a hírközpontokhoz beérkezett 130 ügydarab közül, csak úgy találok rá:

1. betöréseslopás nyomozására,
2. egy szélhámosság által elkövetett csalásra és
3. egy vásári csalásra vonatkozó nyomozati bejelentést kiragadtam.

Nézzük most ezeknek a központi bűnügyi nyilvántartóban való kezelését, feldolgozását, kiértékelése körüli eljárást és az eredményt.

ad. 1. A fényespusztai őr jelentése szerint 1941. szeptember 14-én Kovács Gábor fényespusztai lakos fakeskerkedő irodahelyiségében levő íróasztal fiókjából betörés útján 1050 P készpénzt elloptak.

A cselekmény elkövetésével az őr Balázs Istvánt (Botykás Pityu) gyanúsítja, aki egyébként 1920. október 1-én István és Balogh Etel szülöktől Fényespusztán született, a jobb arcán sebforradásos, a sértett volt éjjeli őr. A lopás elkövetése után megszökött.

Ezt a nyomozati bejelentést vettemeztük, osztályoztuk, hogy a Nyomozati Értesítő melyik fejezetébe tartozik. Prioráltuk, hogy a nyilvántartásban nincs-e már előzménye (főlapja), majd iktattuk. A sértett nevét tárgymutatottuk és a fényespusztai községi lapon, mint eseményt, az iktatószám feltüntetése mellett feljegyeztük és azután a gyanúsítottat, mint elfogandót, a Nyomozati Értesítő I. fejezete alá felvettük.

A Nyomozati Értesítő megjelenése után a gyanúsított Balázs István (Botykás Pityu)-ról a főnyilvántartás részére fő (személy) nyilvántartási lapot fektettünk fel, melyre feljegyeztük 1. nevét, 2. foglalkozását, 3. születési helyét, 4. idejét, 5. legutóbbi ismert lakhelyét, 6. apja, 7. anyja nevét, 8. az elkövetett bűncselekményt, 9. a Nyomozati Értesítő folyószámát, 10. évfolyamát és

Az elhasználódás következtében a raktárajtó (a) és a raktárfalak (b) között támadt rés az elhatároló ütközővel.

11. tételszámát, továbbá a vonatkozó ügyszer 12. iktatószámát. A mutatólapon rovatába beírtuk 13. álnévét s végül a főlap megjegyzési rovatában a 14. ismertetőjeleket tüntettük fel.

Az álnévéről *mutató lapot állítunk* ki, amelyre feljegyezzük 1. álnévét, alatta 2. valódi nevét, 3. foglalkozását, 4. születési helyét és 5. idejét.

Az ismertető jeleről, a különös ismertető jelek szerinti csoportosítás részére egy *melléknyilvántartási lapot* s végül mindkét nevről és ismertető jeleről *külön-külön egy-egy nyilvántartólapot* a Nyomozókulcs anyaga részére, — fektettünk fel, mely lapokat a nyilvántartás különböző osztályaiba besoroltuk, illetve elhelyeztük.

A gyanúsított nyilvántartásba vételét követő negyedik napon a szedresi őrs jelentette, hogy egy magát Potyás Pityunak nevező, jobb arcán sebforradásos, 1920-ban István és Balogh Eteltől Fényespusztán született egyént csavargás miatt őrizetbe vett, akinél a személymotaás alkalmával 950 pengőt kitevő különböző címletű bankjegyet talált, melynek holszerzését igazolni nem tudja. Priorálását és az eredmény közlését kéri.

Nevezettet a személyi nyilvántartáson kívül az ismertető jelek — jobb arcon sebforradások — alapján a különös ismertetőjelek nyilvántartásában is prioráltuk, melynek alapján kétséget kizárólag megállapítottuk, hogy azonos azzal a jobb arcán sebforradásos Balázs Istvánnal, akinek elfogását a fényespusztai őrs Kovács Gábor fakeskedő sérelmére elkövetett lopás miatt kérte. Eredményről a szedresi őrsöt telefonon értesítettük.

ad. 2. Az egyik rendőrkapitányság a hírközpontot arról értesítette, hogy működési területén egy magát gróf Vadnay-nak nevező egyén több bórkereskedő részére gumitalprendelést eszközölt, a megrendelt árut azonban nem szállította le. Tettes a megrendeléseket előszámlára eszközölte, majd az áruért fizetendő pénzösszegeket sértettekkel a pénztárcái központ, Budapest 25.000. számú csekkszámára fizettette be és a befolyt összegeket a pénztárcái központ útján átutalva vidéki Takarékpénztáraknál felvette. A kár több ezer pengőre rúg. A rendőrség kérte a Nyomozati Értesítőben való nyomoztatását.

I. A nyilvántartás anyagának igénybevétele a tettes személyének megállapításához a következőket eredményezte:

A kiértékelő alcsoport a tettest az értesítésben közölt név és személyleírás, valamint a bűncselekmények elkövetési módja szerinti nyilvántartás anyagában azonosította és arra a megállapításra jutott, hogy a tettes nem lehet más, mint dr. Vadnay Árpád 1892. évi tokaji születésű, apja Dezső, anyja: Schwartz Regina, izr. válású utazó, aki a nyilvántartás adatai szerint különböző csalások miatt már büntetve volt. A csaló személyleírása is azonosnak mutatkozott a nyilvántartásban mint megfigyelendő gyanús egyénként nyilvántartott dr. Vadnay személyleírásával.

Megállapításunk eredményéről dr. Vadnay fényképének csatolása mellett az érdekelt rendőrkapitányságot értesítettük, melynek alapján megállapítást nyert, hogy a tettes valóban dr. Vadnay, fényképe alapján felismerték. Most már mint ismert gyanúsított a Nyomozati Értesítő I. fejezete alatt mint elfogandó, nyomozás alatt áll.

II. Lássuk most már továbbá dr. Vadnay és vele kapcsolatban a nyilvántartás működését:

Sejtettük, hogy emberünk észbekap és hogyha kilétére más lepelt nem takar, hamarosan hurokra kerül. Így is cselekedett. Gumiaru megrendeléseit tovább folytatta ugyan, azokat azonban most már dr. Ebner Ferenc néven eszközölte. Megrendelői előtt szabályszerűen kiállított okmányokat mutatott fel, melyek szerint dr. Ebner Ferenc 1890-ben született Lacházán, apja: József, anyja: Szélig Ottilia, nyug. Máv. tisztviselő, gumiaru-kereskedő, budapesti, IV. ker., Kecskeméti-utca 14. sz. I. em. 17. ajtó alatti lakos. Ezzel az eljárásával sok bórkereskedőt, sokezer pengő értékben károsított meg. Megrendeléseit, úgy mint fentebb is jelezve van, most is előszámlára eszközölte és az összegeket a pénztárcái központ útján átutalva, vidéki Takarékpénztáraknál vette fel. Az érdekelt őrsök és rendőrkapitányságok a panasz feljelentés után személyleírásának közlésével kérték dr. Ebner Ferencnek pontos személyadatokkal a Nyomozati Értesítőben való nyomoztatását. Szaporodott is azoknak a csalási eseteknek a száma, amelyeket az ál dr. Ebner követett el, csak a nyomozását kérő szervek nem tudták azt, hogy akit keresnek, voltaképpen ki is az.

A nyilvántartó dr. Ebner kilétét úgy igyekezett most is megállapítani, hogy dr. Vadnay fényképét az érdekelt szerveknek nyomozás végett megküldte, jelezve azt, hogy a tettes nem lehet más, mint dr. Vadnay, aki hasonló csalás miatt már a Nyomozati Értesítőben nyomozás alatt áll. A fénykép alapján dr. Vadnay tettessége valamennyi azonos módon előfordult csalási esetenél megállapítást nyert.

III. A csaló kézrekerítése végett tett intézkedés:

A nyilvántartó a már felkutatott és megállapított adatokat a csalás mikénti elkövetésének leírása mellett a Nyomozati Értesítő „Értesítések” fejezetében valamennyi őrs és rendőrkapitányságnak tudomására hozta azzal, hogy ha valahol hasonló csalás miatt feljelentést tettek volna, azt a hírközpontnak jelentsék (közöljék). Ezek az értesítések nem vártak sokáig magukra, mert az intézkedés megtörténte után két-három napon belül egy őrs és egy rendőrkapitányság közölte a hírközponttal, hogy a csaló működési területükön is eszközölt a már ismert módon dr. Ebner Ferenc néven gumiaru megrendelést. A kicsalt összeg közel 1000 pengő. Az értesítésben a hírközpont felhívta az őrsök és a rendőrkapitányságok figyelmét arra, hogy a szélhámos működését megfelelő módon (közsegekben dobszó útján) adja a lakosság tudomására és ha valahol gyanúsított felbukkanik, arról az őrsöt vagy a rendőrkapitányságot értesítsék. Dr. Vadnay fényképe a Nyomozati Értesítő útján valamennyi őrs és rendőrkapitányság rendelkezésére bocsátott. A hírközpont dr. Vadnay kézrekerítésére az egyéb szükségesnek látszó intézkedést is megtette.

(Ilyen eljárással több gyanúsítottat sikerült már csendőrkézbe adni. A lakosság hamarosan tudára adta az őrsnek, hogy a keresett egyén a községbe érkezett, X. Y.-nál tartózkodik, ahol megrendeléseinek számát gyarapítja. Sikerült is öt előbb ártalmatlanná tenni még mielőtt a csaló „munkáját” a saját jószántából befejezte volna.)

Minden remény megvan arra, hogy fenti eljárásunkkal a még szökésben levő dr. Vadnay is kézrekerül. (Azóta megtörtént. Szerk.) A tettes kiléte a nyilvántar-

Moszkva körül hull a hó...

tási adatok igénybevételeivel megállapítást nyert, most már az őrsbeli bajtársainkon mulik, hogy a csaló előbb vagy utóbb kerül a kezükbe.

Dr. Vadnay által elkövetett csalások esetében is felmerülhet a kérdés, hogy honnan és miként kerültek dr. Vadnay kezébe a dr. Ébner Ferenc nevére kiállított okmányok. Tudatában vagyunk mindnyájan annak, hogy a büntetett jól tudja azt, hogyha kiletét megfelelően leplezni nem tudja, akkor rövid időn belül lebukik és a hatóság kezére kerül. Így a csaló minden elképzelhető szélhámosságokhoz folyamodik, hogy hamis vagy más nevére kiállított szabályszerű okmányok birtokába juthasson és azok felhasználásával „dolgozik”. Különösen áll fenn ez a csalási esetenél. A most leírt esetben is hasonló módon történt.

F. évi április 6-án Budapesten IV. ker. Kecskeméti-utca 14. I. em. 17. szám alatt meghalt dr. Ébner Ferenc volt gyakorló ügyvéd. Az elhalálozás után az özvegyet csakhamar felkereste egy ismeretlen férfi, aki az özvegynek azt adta elő, hogy ő a IV. kerületi népmozgalmi nyilvántartó hivatalos kiküldöttje, elhalt férje katonai okmányait bírálja felül. Az özvegy az ismeretlennek az okmányokat rendelkezésére bocsátotta, aki az okmányok közül a neki szükségeseket kiválasztotta és magával vitte. Azóta lett a mi dr. Vadnaynkiból dr. Ébner Ferenc.

Az özvegy csak akkor ébredt tudatára, hogy csalásnak esett áldozatul, amikor a megrendelők a megrendelt gumiaruk le nem szállítása miatt sürgető leveleiket hozzája küldözték. Feljelentését az ismeretlen, gyanúsított ellen ekkor a rendőrségen megtette.

Megemlítem még, hogy az ál dr. Ébner f. évi május 2-től június 16-ig Szombathelyen Kiskar-u. 24. sz. alatt lakott, irodát tartott fenn, 80 pengő havi fizetéssel tisztviselőnt alkalmazott és onnan megrendelőivel üzleti levelezést folytatott. Az általa kicsalt pénzösszeg közel 100.000 pengőre rúg. Szombathelyen tartózkodása ideje alatt két Takarékpénztárnál is az ál dr. Ébner Ferencnek folyószámlája volt, ahol a nyomozás idején is 50 pengőt meghaladó összeg várt dr. Ébnerre, amelynek felvételére kizárólag maga dr. Ébner volt jogosult.

ad. 3. A biharkóci őrs jelentette a hírközpontba, hogy Kovács Péter biharvasvári lakos a Biharkócon megtartott országos vásárról tartott hazafelé lakására, amikor a község főterén egy ismeretlen asszony megszólította és egy tehenet kínált neki megvételre. Az asszony vasutas feleségének mondta magát és azt adta elő, hogy férjét áthelyezték, így a tehenet kénytelenek eladni. Az asszony közelében volt még egy másik 40–45 év körüli asszony is, aki elkezdte a tehenet dicsérni, hogy az naponta 18 liter tejet ad, vegye meg, jól jár vele. Kevés idő múlva megjelent körülötte két 35–40 évesnek látszó férfi is, akik biztatták, hogy csak vegye meg a tehenet, ha már alkuba van az asszonyokkal, majd ők 10 pengő felárral átvesszik. Sértett ekkor az ismeretlen két férfitől azt kérdezte, hogy ha a tehenet meg akarják venni, miért nem vették meg a vásárbán, mire azok azt felelték, hogy az asszony a tehenet a vásárbán oly magas áron akarta adni, hogy vele ott nem tudtak megalkudni. A tehenet mindkét férfi nagyon dicsérte és hangoztatták, hogy azt egy uradalom részére

szándékoznak megvásárolni. Ekkor a vasutasné azt a kijelentést tette, hogy ő a tehenet kupecnek nem adja el, mert ő egy vallásos asszony és szeretne jót tenni egy szegény emberrel, mert tudja, hogy aki a tehenet megveszi, az jól jár.

A tehenet ő elég magas áron a két ismeretlen férfi részére meg is vette, mikor azonban azok látták, hogy ő a tehen árát az asszonynak kifizette, azok a közelben álló gépkocsiba ültek és elhajtottak. A visszamaradt két nő állításuk szerint a két férfit nem ismerte, majd közben azok is eltűntek a vásárról távozók között.

A szakértői megállapítás szerint a tehen az érte kifizetett összegnek csak a felét érte meg, kára 220 pengő.

Az őrs kérte az ismeretlen két férfinak és a nőknek a Nyomozati Értesítőben való nyomozását.

A nyilvántartó a marhavásárlással elkövetett csalások miatt nyilvántartott egyének között olyan egyének után kutatott, akik már hasonló módon követtek el csalásokat. A munkának itt is meglett a gyümölcse, mert a nyilvántartó a nyilvántartási anyagban megállapította, hogy Ungodi Jánosné szül. Papp Julianna 1882. évi peregi születésű, Piros Jánosné szül. Bányai Katalin 1877. évi szemerei születésű, Haupt Dezső 1887. évi cserhátszentiváni születésű és Neumann Mihály 1901. évi jászapáti születésű, budapesti lakos marhavásárai alkuszok előző évben Tatatóvároson, Sopronban, Székesfehérváron és Zalaegerszezen követtek már el teljesen azonos módon marhavásárai csalásokat.

Megállapításunk eredményéről gyanúsított egyének személyi származási adatainak közlésével az érdekelt őrsöt nyomozás végett értesítettük. Csatoltuk nevezetteknek a nyilvántartásban levő fényképeiket is. Az őrs rövid időn belül jelentette, hogy a közölt gyanúsított egyének személyében a csalás tetteit megállapította, sértett a fénykép alapján azokat felismerte. Most már mint névleg ismert gyanúsítottak kerültek a Nyomozati Értesítő I. fejezetébe mint elfogandók. Rövid időn belül kézre is kerültek akkor amikor egy másik községben tartott vásárra egy másik hasonló csalást akartak elkövetni. Személyükben a csalás kiderült.

A nyomozás során megállapítást nyert, hogy a családok Budapestről rándulnak ki vidéki országos vásárookra. A vásár reggelén egy kevés értékkel bíró tehenet vásárolnak amelyet az egyik nő társuk árul és a már fentebb írt módon szereznek maguknak a tehenre vevőt, hogy azt az általuk oly sokszor sikerült eladási módszerükkel magas áron eladják. Hasonló eljárással sok embert károsítanak meg, sértettek azonban a legtöbb esetben szegényérzetükben a feljelentéstől eltekintenek és a rajtuk esett sérelmet még ismerőseik körében sem hangoztatják.

Befejezésül megemlítem, hogy a nyilvántartás igen terjedelmes és sokoldalú anyagának a gyakorlati tapasztalatok szerinti csoportosítása és előjegyzések révén történt azonosítások folytán 1930. március 1-től ezideig tudakozólap, telefon, távirat, írás vagy szóbeli tudakozásra és öntevékenységből az előjegyzések szerint kb. 20.500 körözött, nyomozott egyént sikerült kézre juttatni, 960 egyén lak-, illetve tartózkodási helyét, 150—200 ismeretlen egyén személyazonosságát sikerült megállapítani, 180 drb. talált tárgyat a tulajdonosának visszajuttatni, 370 drb. bűnjelt képező vagy elveszett tárgyat előkeríteni. (A tárgyak körül kimutatott „silány” ered-

mény annak tulajdonítható, hogy az őrsök a nyomozati bejelentéseikben a tárgyakat csak nagy általánosságban és nem részletesen írják le, ami a felismerést lényegesen megnehezíti). 1160 esetben a nyomozásnál használható (adatot) támpontot tudott adni és igen sok gyanús és szokásos bűntettes egyén megfigyelésére az őrsök figyelmét fel tudtam hívni.

Cikkem megírásánál az a cél vezetett, hogy a közbiztonsági szolgálatot teljesítő bajtársaimnak rövid bepillantást adjak a csendőrségi nyilvántartás mikénti működéséről és a nyilvántartás vezetése által elért eredményekről. Azok az esetek, amiket itt leírtam, csak kis parányi részecskéje azoknak a bűneseteknek, amelyeket a nyilvántartás működése által az őrsök és a rendőrségi szervek sikerrel intézhettek el. Nem vitatható, hogy a nyilvántartás ma már a közbiztonsági szolgálat sikeres ellátásánál nélkülözhetetlen segédeszköz a nyomozást végző csendőr (rendőrség) számára. Bárkivel állunk szemben, bárkivel van dolgunk, van már egy hely, ahova bármikor fordulhatunk és választ kapunk arra, hogy ki az illető, milyen a múltja, terheli-e valami lelkiismeretét. *Forduljunk tehát a nyilvántartóhoz minél többször és érdeklődjünk mindenki után, aki őrskörletünkbe felbukkan.* Nem tudhatjuk, hogy őrskörletünkbe érkezett nagyon becsületesnek látszó idegen melyik bíróságnak tartozik 6—8 havi, vagy több börtönbüntetés letöltésével vagy valamely bűncselekmény miatt nem áll-e éppen nyomozat (körözés) alatt. Nyomozókulcsunk közel 18000 körözött egyént foglal magában, fel kell őket kutatni és elfogni.

Még egy nagyon fontos körülményre hívom fel bajtársaim figyelmét: a nyilvántartás minden időben, éjjel-nappal a nyomozó csendőr rendelkezésére áll. Igénybe is kell azt venni, hogy nehéz szolgálatunkat eredményesen megoldani tudjuk. Ne felejtsük azonban el azt sem, hogy a nyilvántartó megfelelő adatokat csak akkor tud az őrsöknek rendelkezésre adni, ha azokat az adatokat az őrsök előzően nyilvántartás végett a hírközpontnak bejelentik. Sokszor a lényegtelennek látszó esetek bejelentése is döntő adat egy másik őrs számára. Jelentünk tehát mennél többet, részletesen és a valóságnak megfelelő adatokat, hogy azokkal a nyilvántartást kiegészíthessük s azokkal aztán szükség esetén a nyilvántartó rendelkezésünkre állhasson. Tartsunk fenn állandó kapcsolatot a nyilvántartóval, ráfogunk jönni, hogy saját magunkon segítettünk vele.

Végezetül még megemlítem, hogy minden egyes, a hírközpontba beérkezett ügydarab adatait közel 25—30 helyen jegyezzük fel. Érdekes kiszámítani, hogy cikkem bevezető soraiban említett ügydarabok kezelése mennyi időbe került... De csak így lehet nyilvántartást — hasznosan — vezetni!

Szervezeti és szolgálati utasítás (Szut.) 2 P 20 fillér.
Próbacsendőrök tankönyve 4 P.

Csendőrségi Lapok könyvtára 8. kötete (Illetmények és gazdaszatkezelés) 3 P.

Kaphatók — kizárólag — a szerkesztőségben a pénz egyidejű beküldése mellett. Csekk számla: 25.342.

Ezekért a könyvekért tehát ne forduljon senki a Stádium Sajtóvállalathoz, mert ott nem lehet ezeket kapni.

Portyázás.

Az erdélyi nyereménykötvényt azért vásároljuk, hogy a magyar Erdélynek megadjuk azt a kölcsöntökét, amivel talpraállhat. Erdélynek nem ajándékra, hanem kölcsönre van szüksége, amit kamatosan visszafizet s ha valaki baráti lábon áll a szerencsével, akár nyerhet is hatalmas összegeket. A kötvény egyúttal sorsjegy is. Mindenképpen ügyes, hasznos művelet az erdélyi kötvénykibocsátás.

Fizettünk érte kétévtes megalázottságot, de mit fizettek érte az erdélyi magyarok? Számokban nem lehet azt kifejezni, mindenestre többet, mint mi. Ezt a különbözetet kell most valamennyire kiegyenlítenünk. Erdély népe józan, takarékos, ezüstből arany lesz a keze alatti. Erdély csengő pénznek is jó befektetés, de szabad és kell ezt különösebben hangsúlyozni?

Nem szabad és nem is kell. A rend kedvéért ugyan testvérek is kiállíthatnak kamatlevelet, de nem a kamatért adjuk a segítséget a bajba jutottaknak, hanem azért, mert testvér. Ezért találjuk természetesnek, hogy már az első napokban alig akad valamirevaló ember, akinek erdélyi kötvénye nincs, de annak is csak azért nincs, mert ma vagy holnap veszi meg.

S aztán majd kincses Erdély törleszti a kölcsönt az utolsó fillérig, ez a rátarti sziklanép a testvérnek is fizet kamatosan, de ami meleget a gondoskodó jószándékkal most a szívébe adunk, azt megtartja magának, mint az anyaország nemes történelmi ajándékát.

Akinek módja van rá, olvassassa az előző világháború propagandájával foglalkozó könyveket és tanulmányokat. Kis utánajárással lehet ilyet szerezni, sőt már a mostani háború propaganda-módszereit is megvilágítja néhány kötet. Érdemes beléjük nézni alaposan. Elképesztő az a szemérmertlenség, amivel az ellentábor propagandája dolgozik s mindenekelőtt hazudik, hazudik. Miniszterelnökünk éppen mostanában hívta fel erre az ország figyelmét. A mi hírszolgálatunk alig győzi cáfolni a hazugságokat.

Azt kérdezte erre valaki: hát mi miért nem hazudunk? Miért nem harcolunk hazugság ellen hazugsággal, éppen úgy, mint karddal kard ellen? Ha ők ködösítenek, mi miért nem tesszük? Azért mert hazudni nem tudunk és nem is akarunk. Még akkor sem tehetnénk, ha szükségünk lenne rá, de nincs. A mi propagandánk a történelem mérlegén mért és súlyosnak talált igazságunk. A mi csapataink a Donecen is túljárnak már, hát érdemes lenne ahhoz még húsz kilométert hozzáhazudni? A mi propagandánk maga a valóságos és megtapintható eredmény, annál tökéletesebb propagandát pedig nem lehet elképzelni.

Azonfelül azzal is tisztában vagyunk, hogy a háború nem majális. Küzdelem, nehézség, válság nélkül háborút végigharcolni nem lehet. Számolunk a küzdelmekkel és sem magunk, sem mások előtt nem rejtjük azokat hazudozással. Tárnyilagosan nézzük mind a magunk, mind a mások dolgait és nem engedjük át az idegeinket annak a túlzó és nem mindig jóhiszemű propagandának, hogy lépünk egyet a Donig, megint egyet az Uralig, újra egyet a mandzsu határig, hiszen így a negyedik lépéssel kilépünk a földgolyóból. Óvakodjunk ettől a ravasz rózsaszín-propagandától is, mert a lehetetlent igyekszik elhíttetni velünk, hogyha azután az események megmaradnak a lehetőség keretében, alattomos mosollyal megkezdjék a suttogást: nem sikerült...

Egyáltalán semmit se higgyünk el, amin propaganda izt gyanítunk. A propaganda, amely önmagáért létezik, még akkor sem mond igazat, ha a kétszer-kétszeres is négy, mert egyet valahonnan akkor is kicsalt, hogy a négy meglegyen.

Bejelentési kötelezettség megsértésével kapcsolatos kihágások miatt az utóbbi két hónapban Budapesten 3227 embert ítéltek el. Tekintélyes szám. Javárésze ennek bizonyára egyszerű hanyagság, de ez a hanyagság a varázsköpeny, ami az igazi bujkálókat eltakarja a csendőr és rendőr szeme elől.

Cseppet sem biztató helyzet abban a tekintetben, hogy a nemkívánatos idegeneket megtaláljuk és szemmel tarthassuk, de a budapesti rendőrségnek ez a tömegbűntető módszere talán rákényszeríti az embereket, hogy komolyabban vegyék a bejelentési kötelezettséget.

Hogy vidéken mi a helyzet e téren, arról számszerű adataink nincsenek, valószínűleg ott is megtalálható lenne a fővárosi arány. Rajtunk múlik, hogy ne így legyen. A nemkívánatos idegen olyan, mint gyom a kertben, szüntelenül tisztogatni kell, ha rendet akarunk. Ha erre nem gondol az őr folytonosan és konok szívóssággal, akkor lehetnek szép nyomozásai, alapjaiban szilárd biztonság még sincsen a portáján.

Százhetvenkettő százalékos árdrágítással adott el cernát néhány zugkereskedő, kaptak érte négyévi, háromévi fegyházat. A drágítás százaléka magas, de a négyévi fegyház sem kicsi dolog. Rendes viszonyok között csak súlyosabb bűnözők dicsekedhettek ennyivel, most elérhető az eredmény vékony cernaszálon is.

Ez azt jelenti, hogy a bíróságok és más hatóságok, amelyeknek az árkérdéssel kapcsolatuk van, erélyesen alkalmazzák a korszerű törvényeket, ennek azonban az a feltétele, hogy legyen feljelentés. Ennek viszont az a feltétele, hogy akármilyen apróságnak látszó cikkről van szó, nyissuk ki a szemünket és fülünket. Az árdrágítás romboló hatása nem a vagon zsírnál kezdődik, hanem amint látjuk: már a legvékonyabb cernánál. Nem a cikk a fontos, hanem a drágítás ténye, arucikk pedig van rengeteg s így drágítási lehetőség is van rengeteg. Ha előre megfontolt szándékkal megöl valaki egy másfél méter magas embert, éppen olyan gyilkos, mintha kélméterest ölt volna meg, mert nem a centik és dekák teszik a bűnt, hanem a benne rejlő szándék és az a hatás, amit a közéletre, közerkölcsre, társadalmi egyensúlyra gyakorol. Hogy a drágításnak milyen ez a hatása, azt tudjuk, ha pedig tudjuk ezt, akkor mindaddig lesz feljelentés bőven, — amíg árdrágítás lesz.

Száztizenöt ellenséges repülőt lőtt le ezernél több légicsatában a most futárúton hősi halált halt Mölders német ezredes. Lehetetlen ezt a számot egybe nem vetni azzal a másikkal, a százhetvenkettővel, amiről előbb írtunk.

Az egyik ezerszer kockára teszi az életét odatar-tott mellel, másik a százalékszámokat képezi ki ma-gasugrásra, közben azonban elbukik. Ez is ember, az is ember, de hát csakugyan mindkettő azonosan — ember?

Nem. A kettő nem azonos lény. Annyira nem, hogy majdnem hihetetlen: a kettő ugyanazon a világ-teszten él? Úgy látszik, az öreg Föld is unja az ilyen végzetes különbségeket s a kettő közül az egyiket le-dobja magáról, éppen most viaskodnak egymással: melyik marad s melyik tűnik el? Hogy az utóbbi me-lyik lesz, afelől nincs kétségünk.

Az apró madarokról ezen a télen se feledkezzünk meg. Még kevésbé, mint gazdagabb teleken, mert most kiszámított szemekkel gazdálkodnak, porciózott anyaggal főznek az emberek, markuk fukarabb az állatvilág felé, mint más időkben.

Meghalálják az apró madarak, ha segítünk rajtuk a télen. Ha az őr példát mutat, akad néhány utánczó szomszéd s azoknak is néhány utánczója. Kis magyará-zattal is támogatni lehet a cinkéket, melyek milliós hasznót hoznak, — ha lesznek. A mi népünk csak a tömött libában, hizott sertésben látja a hozamot, a kis madarak jelentőségéről nem sokat tud, de ezt is meg-tanulja, ha megtanítják rá.

KATONAI ISMERETEK.

Mi az igazság a gumicsónak körül?

Nemcsak a napisajtó szemfüles riportereit izgatja állandóan ez a kérdés, hanem komoly katonai szak-körökben is gyakran vitatják az értékét, használhatósá-gát a felfújható gumicsónaknak.

Az alábbi rövid összefoglalásunkban — pár fénykép-pel is ábrázolva — ismertetjük a németek által használt gumicsónakokat.

Mire szolgálnak ezek a kiváló alkotmányok?

Sebesült szállítás gumicsónakon.

Elsősorban a gyors és tömeges áthajózás biztos, egyszerű eszközei, a gyors hadihíd-verés, folyókon való műszaki munkálatok kitűnő segítőtársai. Nemcsak gya-legség, hanem kisebb páncéltörő fegyverek áthajózását is biztosan végzik ezek a szellemes szerkesztésű gumi-csónakok. Pedig — mint minden igazán szellemes talál-mánynak — ezeknek a lényege is roppant egyszerű és csak a minden kákán csomót kereső, fölényeskedő nem-tudás kicsinyítheti le értéküket!

A németek már a mostani világküzdelem elején is használták, de igazi értéküket a sok folyóval átszeldelt orosz hadszíntéren mutatták meg a gumicsónakok.

Lapos, széles fenekű 6—7 személyt, vagy kisebb lö-veget is szállító, gumiból, vagy gumival bevont erős vászonból készülnek ezek a felfújható csónakok. Hát-bőrönd nagyságúra lehet a csónakot leengedett állapo-tában összehajtogatni, súlya 40—150 kilogramm. Ez at-tól függ, hogy mekkora a csónak? A 150 kilós csónak sem foglal el nagyobb helyet, mint a közepes nagyságú láda.

Rendkívül nagy előnyük ezeknek a csónakoknak, hogy még sekélyvizű folyóknál is a part közvetlen kö-zelébe lehet velük hajózni, mert lapos, széles aljzatuk — igen kis vízmagasságnál is — még könnyen úszik. Ennek a tulajdonságnak főleg a gyors folyóátkelésnél van nagy jelentősége, mert közvetlenül a part közelébe

Gépkocsiszállítás a gumicsónak-tutajon.

Páncéltörő szállítása a folyón át — gumicsónakkal.

Páncéltörő ágyút visz a túlpartra a gumicsónak. A háttérben gumicsónakokra épült bűrű.

lehet velük hajózni, így nem kell a vízbe kiugrálva esetleg nagyobb célpontot nyújtani az ellenségnek. A csónakból rögtön a partra lehet ugrani, ott azonnal fedezést keresni.

A felfújható gumicsónak fenekének merevítésére könnyű-fémről készült „fenék-deszka” szolgál, ugyanilyen könnyűfémről készülnek az evezők is. Ezek összehajthatók és igen kis helyen is elférnek.

Igen fontos tulajdonsága a felfújható gumicsónaknak a lövésbiztonság. Ez azt jelenti, hogy ha puska-levédék találata éri a csónak testét: az nem engedi be ott a vizet, hanem azonnal összehúzódik és mintegy önmagát tömíti! Természetesen az anyagnak ez a képessége már hadititok, melyet lehet találgatni, de biztosat csak a szakemberek tudnak. Azok meg hallgatnak...

A felfújható gumicsónak oldalán lévő kötélt a hordozást könnyíti meg, ha pedig a csónak felborulna: abba kapaszkodhatnak a vízbe került utasok.

A gumicsónakból tutaj is készül áthajózásnál, sőt rohambűrű aljzatként is szerepelhet. A hidászok is szívesen használják a gumicsónakot, mert nem billeg annyira, mint a facsónak. Mint már egyik régebbi ismeretünkben írtuk: a kieroszakolt folyóátkeléseknél az első lépcsők áthajózására szolgál, a rohamosztatok nehézfegyvereit is a felfújható gumicsónak viszi a túlpartra.

Egy országos járműre 4–5 darab is felfér belőlük. A gumi megrepedését elkerülendő: használaton kívül vászontokba kerül. Felfújásukra elég a közönséges kérekpárfújtató — a „pumpa” — de vannak sűrített leve-

gőt tartalmazó palackok is, melyek segítségével — szelepen át — pillanatok alatt felfújtható a csónak tömlője.

A tengereken a repülők biztos mentőeszköze a gumicsónak. Akár légi harcban lelőtt a gép, akár műszaki hiba miatt kényszerült kényszerleszállásra: az úszómellényen kívül az első percekben ez a csónak menti meg életüket!

A víz felületére helyezett gumicsónakot a sűrített levegőjű palackból felfújják, aztán a palackot lezárják. Szükség esetén kézifújtatóval lehet a csónakba levegőt utánafojtatni. Különleges anyaggal kenik be kívülről ezeket a tengeri „mentőcsónakokat”, melyek így napokig is úszhatnak a víz színén. Ha bármilyen okból helyben akarnak a repülők maradni: a csónak horgonnyal is felszerelt és a nem túlságosan mély vizekben lehorgonyozható. Helyváltoztatásra itt — az evezőkön kívül — vitorla is szolgál, melyet kifeszíthetnek a csónakra.

A csónakba vitt hordozható, kis nagyságú, de nagy teljesítményű rádió adó-vevő berendezéssel tájékoztathatják a szerencsétlenül jártak a tengeri-mentőszolgálat embereit helyzetükről, míg azok mentőhajóval, vagy repülőgéppel segítségükre sietnek. Ha a segítség közeledik, különleges, bíborszínű festéket tartalmazó dobozt dobhatnak ki a vízre, mely nagy területen megfesti körülöttük a tengert, s így könnyebb lesz megtalálásuk.

A felfújható gumicsónakok igen komoly, megbízható segédeszközök, a mai háborúban méltán rászolgáltak a német katonák szeretetére!...

Tolnay Lajos fhdgy.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága a magyar kisezűst vitézségi érmet adományozta Ferenczi Mihály próbacsendőrnek a Délvidék visszafoglalásakor tanúsított vitéz magatartásáért.

Átkelés folyón.

Irta: HAZAY IMRE alezredes.

A német és a szövetséges hadseregek harcait figyelemmel kísérve, bizonyára feltűnt olvasóinknak az egyes hadszíntereken a folyók nagy száma és azok akadály jellegének gyors leküzdése a csapatok részéről.

A holland, a belga és a francia hadszíntéren főleg sűrű csatornahálózat állta el a németek útját, míg az orosz hadszíntéren a folyók nagy száma és azok egy részének a Dunát meghaladó szélessége érdemel említést.

Folyón való átkelésre az ellenségtől távol, vagy az ellenség megszervezett folyóvédelmének leküzdése után kerül sor. A műszaki előkészítés és a végrehajtás mindkettőnél az utász csapat dolga.

Ha az ellenség a folyó tulsó partját megszállva tartja, az átkelés alapja a légi felderítés, melyet az erre hivatottak fényképezés útján végeznek. A légi felderítés részleteiben a földi felderítés egészíti ki.

A felderítés adatainak megszerzése után következik az átkelési helyek kiválasztását előkészítő szemrevételezés az átkelést vezető parancsnokság részéről. A szemrevételezés alkalmával állapítják meg az átkelési helyeket, a támogató fegyverek tüzelő állásait, a rejtőzési lehetőségeket, a partviszonyokat, az úthálózatot, a műszaki erő és anyag szükségletét stb.

Kisebberők már a szemrevételezésnél megszállják az innenső partot: ezeket később tüzérséggel és nehéz gyalogsági fegyverekkel megerősített biztosító csapatok váltják fel. A biztosító csapatok gondoskodnak a tulsó part állandó megfigyeléséről, megakadályozzák ellenséges felderítő részek átjutását a folyón, majd az átkelő csapatok tüzzel való támogatását végzik.

Sokszor számolni kell azzal is, hogy az ellenség a folyón való átkelést folyámerőkkel (monitor, őrnaszád) fogja zavarni. Ezek működését a tüzérség, vagy a folyón keresztbe telepített aknazár fogja megakadályozni.

Az átkelésnek részletekig szabályozott végrehajtását a vezető parancsnokság tervben fekteti le, mely többek között az átkelési sávokat, az erőcsoportosítást, a feladatokat, az összeköttetést, a híradást, az átkelési eszközök készenlétbe helyezését, a lőszer- és élelemellátást öleli fel.

A végrehajtás sikerét nagy mértékben veszélyeztetik az ellenséges repülők, ezért a légvédelem megszervezése minden esetben különösen nagy gonddal történik.

Az átkelést teljes titoktartás mellett úgy készítik elő, hogy az átkelés az ellenséget meglepően érje. Ehez a csapatokat oly közel vonják a folyóhoz, amennyire lehet.

Az átkelés meghatározott időpontjában a tüzérség és a gyalogság nehéz fegyverei az előre megállapított célokra tüzüket tervszerűen megnyitják, s ezzel megbénítják az ellenség partvédelmi erőit (a most folyó háborúban a németek folyamátkeléseit különösen megnehezítette, hogy az ellenség s folyók partján sok helyen erős beton vagy páncél kiserődökben védekezett).

Amikor a tüzérség és a gyalogság nehéz fegyvereinek tüze a végsőkig fokozódott és az ellenség a tulsó parton fedezékbe szorul, a készenlétben álló első lépcső (így nevezzük azt az erőt, mely először fog partot váltani) beszáll a nagy gyorsasággal folyóra helyezett vízi járművekbe. Az első lépcső széles arcvonalon több helyen, esetleg nagy kiterjedésű ködösítés által rejtve, teljes sebességgel igyekszik elérni a tulsó partot. Amint az első lépcsőt áthajózták, a vízi járművek fordulnak és újra indulnak a következő lépcsővel (a németek az átkeléséknél nagy sikerrel alkalmazták a rohamcsónakot, melynek külső motorja egy magyar mérnök találománya).

Nem túl sebes folyónál uszó harcokcsikat is alkalmaznak és a tulsó partot az első lépcső helyett ezek veszik birtokba.

Amint az első lépcső az ellenséges partot elérte, az ellenséget megrohamozza, annak partmenti állásait kézbe veszi és közvetlenül a folyó partján befészkel magát (naponta olvassuk a hadijelentésekben, hogy „csapatunk a . . . . folyón átkeltek és a kézbe vett hídfőket megerősítették”. A hídfő a tulsó part egy részének birtoklását jelenti. Szűkebb hídfő alatt értjük a

A kassai csendőr altiszti társalgó, amely október 26-án nyílt meg ünnepélyes keretek között.

(Bálint thts. felv.)

legelőször átkelő saját csapatok első támadási célját. Ez rendszerint félkörben húzódik a már elfoglalt ellenséges parton és sugara ritkán haladja meg az 1—2 kilométert. A szűkebb hídfőt további támadással kiszélesítik és így alakul ki a tágabb hídfő).

A tágabb hídfő elfoglalása után az átkelési hely és annak környéke az ellenség gyalogsági fegyvereinek tüze ellen biztosítva van. Ezért a további áthajózás már rendszerint kompokkal, vagy áthajózási tagokkal történik, s azokat többnyire motorcsónakok vontatják. (Az áthajózási tag több egymáshoz kapcsolt vízi járműből készül, s padlózott felülete oly nagy, hogy azon már kisebb osztagok, lövegek, harckocsik is elférnek).

Hídverésre akkor kerül a sor, ha a tulsó part biztos módon a támadó kezében van. (A hadihíd összes anyagát többnyire gépkocsik által vontatott járműveken szállítják előre. Egy 53 méteres hidat $\frac{1}{4}$ utász század 2 óra alatt, 260 méteres hidat másfél század 6 óra alatt ver. Ugyanakkor egy 260 méteres erősebb hadihíd elkészítése, melyen harckocsik is át tudnak menni, kb. 12 órát vesz igénybe).

Az elmúlt világháború tapasztalatai alapján az volt a felfogás, hogy a folyón való átkelés kierőszakolásához körülményes előkészítésre és nagy mennyiségű lőszerre van szükség.

A mostani háborúban a németek új eljárás alkalmazásával a folyón való átkelést különösen gyorsá tették. Az átkelést akadályozó kiserődöket zuhanó bombázókkal, páncélos lövegekkel és réslövő gyalogsági nehézfegyverekkel puhították meg, majd széles arcvonalon roham vagy tömlő csónakokkal kis egységek átszivargását indították meg. Ezek a bátor, kiválóan kiképzett és ügyesen vezetett kis osztagok egymás után támadták meg a kiserődöket, ellenállásukat lángszóróval és robbantásokkal megtörték és a védelmi állást felgöngyölítették. A folyó menti ellenállás megszűntével indult azután meg a nagy arányú áthajózás, majd a hídépítés.

Keskeny folyóknál különösen fontos az ellenség folyó menti ellenállásának erőteljes leküzdése, mert a kis távolság miatt az ellenség tüzfegyverei nemcsak az innenső partot, de mögötte is tekintélyes területet, tűz alatt tudnak tartani.

Ha a folyó 50—60 méternél nem szélesebb, akkor az átkelés eszköze a rohambürü vagy a gyorshid.

A bürüket utászok hozzák előre, gyorsan vízre eresztik, s azon át a készen tartott csapatok partot váltanak. (A rohambürüket és a gyors hidakat a nagy beépítési gyorsaság és a könnyűség jellemzi. A rohambürü egyes emberek és málhásállatok egyes oszlopban való átjutását teszi lehetővé, míg a gyorshid nagyobb megterhelést is elbír. Úgy a rohambürünél, mint a gyorshidnál uszó aljzatul különböző anyagból készült úszósákokat, tömlőcsónakokat használnak.)

Kisebb folyók áthidalásához bakhidat építenek.

A folyón való átkelés a legnehezebb hadművelleti tevékenységek egyike. Átkelések sorozatos és eredményes végrehajtására csak az a hadsereg számíthat, melynél a vezetés és a csapat magas értékű.

Ki tudja?

Milyen célt szolgálnak a Pasteur-intézetek?

Közegészségügyi ismeretek.

Írta: Dr. PUTNOKY ISTVÁN.

(2. közlemény.)

A járványos betegségek terjesztésében a rovarok igen nagy szerepet játszanak és mert a falu egészségügyi viszonyaira ezek jelentős befolyással vannak, foglalkozunk vele elsősorban.

Mindenekelőtt a légy szerepével foglalkozunk. Falun állandó kísérője az állatnak, lakótársa az embernek s a házak körül a meleg idők beálltával tömegesen tanyázik. Közismert arcátlanságával rátelepszik az élelmiszerekre, gyümölcsökre, evőeszközökre, nem kíméli az embert s idegesíti az állatot. Mindenütt ott van, mindenütt piszkít és mindenütt kellemetlenkedik. A vidéken élő lakosság bizonyos mértékig megszokta már a légy jelenlétét, fásulttá vált vele szemben s legfeljebb annyit tesz, hogy ha már nagyon sok van belőle a házban, úgy időnként kihajtja törülközővel. Természetesen néhány óra múlva ismét beszállingóznak s kezdődik az ételek szennyezése, az emberek idegesítése stb. előről.

A lakosság nagy részének fogalma nincsen azonban arról, hogy a légy szerepe — túllépve a fenti kerekteket — a fertőző megbetegedés terjesztésében mennyire elsőrendű. Ha tudnák, valószínűleg nem néznék olyan egykedvűséggel azt, hogy vigan mászkáljon az ételneműn, a csecsemőn, a lakásban és az ember kezén, lábán, arcán. Ha tudnák azt, hogy ez a szemtelen természetű rovar a *tífuszt* hordozza és viszi át egyik emberről a másikra, egyik családról a másikra, sokkal nagyobb gondot fordítanának irtására s ezzel megakadályozhatnák a magyar nép állandó járványát, a *tífuszt*.

A légy és a tífusz közötti összefüggést csak akkor tudjuk megérteni, ha megismerkedünk a légy élettelével.

A légy a táplálékát oly módon veszi magához, hogy a tápanyagra nyálát bocsát. A nyál oldja a tápanyagot s az így feloldott ételmezt a légy felszívja szívócsőjén keresztül. Ezt a megoldást azért kell választania, mert a légy rágószervvel nem rendelkezik.

Akkor tehát, amikor a légy rászáll a cukorra, kenyérre, élelmiszere, azonnal benyálazza s így elégíti ki étvágát. A légy egyike a legfalánkabb rovaroknak. Falánkágában odáig megy, hogy táplálékkal megszívja magát s azt azonnal ki is hányja. Ezt *négyszer-ötször megismétli*. Úgy mondhatnánk ezt, hogy a légy többször átöblíti bélcsatornáját minden egyes táplálkozásánál s így a bélcsatornájában lévő anyagok is ráürülnek az élelmiszere. Már magában véve ez az undorító tulajdonsága is elegendő lenne arra, hogy a legyet a legkíméletlenebbül irtsuk, hiszen az u. n. légvpiszok, ami a legyekkel zsúfolt lakásban a falon, ablaküvegen, lépten-nyomon szemünkbe tűnik, egy részében nem más, mint légyhányadék.

A légy másik — járványtani szempontból — igen fontos természeti tulajdonsága, hogy előszeretettel keresi fel az emberi, állati ürüléket s nemcsak táplálkozik belőle, nemcsak mászkál rajta, hanem lárváit is ürülékbe rakja. A tífuszos ember ürüléke telve van tífuszbacillussal, amelyekből a légy táplálkozása közben számban kerülnek be a légy bélcsatornájába s ott megtelepednek. A legyet a tífuszbacillus nem pusztítja el, hatástalan vele szemben. A légy táplálkozását az ürüléken befejezve, berepül a lakásba, rászáll a kenyérre, mohón kezd ismét táplálkozni, négy-ötször visszahányja az oldott kenyeret s eközben kiöblítve a bélcsatornáját, kimosva belőle a tífuszbacilluszokat s rá-

üríti a kenyérre. Az ilyen kenyeret elfogyasztó ember tífuszbacilluszokat kebeleztet be s megkapja a betegséget.

A másik tífuszterjesztési mód az, hogy a légy lábsozoreire az ürüléken való mászkálása közben kicsiny bélsárrögök tapadnak, melyekben bőségesen vannak tífuszbacilluszok. A lábsozörökről a rögöcskék leperegnek akkor, ha a légy az élelmiszereken mászkál s így azok is, bekerülve az ember bélcsatornáiba, kifejtik fertőző hatásukat.

A *szunyog*. Nyári alkonyatban igen sok bosszúságot okoz a mezőn vagy víz mellett tartózkodó embernek a szunyog, amely vérszívó rovar. A rovar fejéből egy hosszú vékony szívócső nyúlik ki, mellyel áthatol a bőr felületén s a hajszálerek vérért szívja. Táplálékát csakis akkor tudja felszívni, ha a szívócsőjén keresztül a maga termelt nyálát a bőr alá juttatja. Nyálának összetétele olyan, hogy az a vér megalvasítását megátalja. (Ha nyálát nem juttatná be a szövetek közé, úgy a kiszívandó vér korán megalvadna s felszívásra alkalmatlanná válna.)

A szunyog ezzel egy igen komoly megbetegedésnek — a *maláriának* — lehet elindítója.

Hogyan történik a malária (vagy *váltóláz*) átvitele?

A malária az ember vérszójait támadja meg s ennek eredményeként szabályos időközökben a betegségben szenvedő egyénnek hidegrázásai és lázrohamai jelentkeznek. A szunyog vért szív a maláriás ember véréből. A felszívás útján bekebelezi a maláriát okozó baktériumokat is, melyek bekerülnek a szunyog gyomrába, ahol bizonyos fejlődési folyamaton mennek át. Amikor a szunyog ezután egy egészséges emberre repül s annak véréből kíván táplálékot nyerni, akkor a baktériumokat tartalmazó nyálát beviszi az ember bőre alá, amely közvetlenül keveredik a vérrrel s a maláriás fertőzést létrehozza.

A szunyognak csak bizonyos fajtája terjeszti a maláriát, megismerjük arról, hogy *a testét azzal a tárggyal, melyen ül, nem tartja párhuzamosan, hanem potrohának végét a magasba tartja s feje lefelé fordul*. A maláriát nem terjesztő szunyogfélék a tárgyon laposan illetve azzal párhuzamosan helyezkednek el.

A legalaposabb védekezés, ha a mocsarakat, állóvizeket, főként *pocsolyákat* kiszárítjuk, lecsapoljuk. A másik eljárás a lakások, istállók gondos szunyogirtása, melyet különösképen télen kell lelkiismeretesen végeznünk. A *meszelés* feltétlenül a legjobb eljárás.

*

A *kiütéses tífusz* — rendszerint a nagy tömegben, szorosan egymás mellett élő emberek között okoz súlyos járványokat. Ilyen alapon lépett fel az 1914—1918. évek világháborújában a katonai táborokban, fogolytáborokban, barakokban, stb. Terjesztője a *ruhatetű*, mely a ruha ráncaiban tanyáz és onnan indul el táplálékot szívni. Petéit (az u. n. *serkét*) ugyancsak a ruha rancába rakja. A betegség átvitele ugyanúgy történik, mint az előzőekben. A tífusz kórokozója bekerül a tetű szervezetébe, őt nem mérgezi, de ugyanakkor átviszi az egészséges emberre és azt megfertőzi.

Tekintettel arra, hogy az élősd a ruhában tartózkodik, legfontosabb a ruha tetűmentesítése. Ez kétféleképpen történhetik.

1. A ruhaneműt forró vízgőzzel kezeljük, vagy kifőzzük, vagy 2. száraz hővel tetűmentesítjük. Erre vidéken teljesen megfelel a kifűtött kemence, amelynek hőfokát papírdarabbal tudjuk ellenőrizni. A kemence hőfoka akkor lesz megfelelő, ha a papírlapot csak meg-

Bolszeviki fogoly.

sárgítja, de nem pörköli meg. Az így kifűtött kemenében elhelyezett fertőzött ruhanemű egy óra alatt rendbehozható.

A kiütéses tifusz megelőzése nyilvánvalóan nem lehet más, mint a lelkiismeretes tetvetlenítés, a tisztálkodás s a ruházatnak — különösen járványos időben — gyakori *forró-vassal való átvasalása*.

Más élősdiek szerepe.

A szunyog, légy és a ruhatetű bebizonyítottan járványt átvivő és betegséget terjesztő. E három élőski kártékony szerepéhez kétség nem fér. Nem hagyhatjuk azonban figyelmen kívül a bolha és poloska járványterjesztő szerepét sem, melyekkel mint bacillusátvivőkkel, feltétlenül számolnunk kell.

A házibolha Ázsiában, Afrikában a pestis terjesztője. A bolha — hasonlóan a légyhez — igen falánk állat. A vérszívását oly mohón végzi, hogy testének három-négyszeres súlymennyiségét szívja fel a vérből s azt azonnal ki is fecskendi magából. Négy-öt ízben öblíti át magát vérrel s csak az ötödik vagy hatodik szívás marad meg a gyomrában. Innen van, hogy a bolha után olyan sok piszkot találunk az ágyneműn. Ezek mind a többszörös átöblítés nyomai. A bolha testébe került pestiskórokozók a bolha nyálával kerülnek be a szervezetbe, amely nyál a vérárvadást gátolja.

(Folytatjuk.)

Légi harc.

H. Adler őrgy. „Unsere Luftwaffe in Polen.“ című könyve nyomán.

(2. közlemény.)

A lengyel hadjárat első napjaiban a birodalom keleti részében lévő repülőterrről indult egy romboló század azzal a feladattal, hogy egy bombázó osztályt kísérjen.

Az osztályparancsnok összegyűjtötte a pilótákat és a lövészeket, még egyszer kioktatta őket a várható légiharcban követendő magatartásról. Ezután megtörtént a start és a romboló század pontosan az elrendelt időben találkozott egy sziléziai városka feletti légtérben a bombázó osztállyal. A levegő párás volt és különböző magasságokban lévő egyes felhők is akadályozták a látást. A bombázó osztály nyílt alakzatban repült, a rombolók pedig úgy oszoltak el, hogy bármilyen — a bombázók ellen irányuló — ellenséges támadást elháríthassanak.

Két romboló alkotta az „utóvéd“-et. Ezek 4500 méter magasságban repültek és innen biztosították az utolsó három bombázó rajt, melyek mintegy 1000 méterrel mélyebben haladtak. Közben a látási viszonyok annyira megromlottak, hogy az élen repülő bombázó rajokat és az őket védő hét rombolót sem lehetett látni.

A párás levegő fátylán keresztül lent a mélyben erdők, rétek, szántóföldek, általában kevés ház, itt-ott tanyák és kastélyok látszottak. Lask-tól északra ellenséges légvédelmi tüzérség nagy löszerpazarlással, de eredmény nélkül tüzel, pedig ekkorra a párasodás is megszűnt már, illetve a pára felhőkbe tömörült össze. Az időjelző szolgálat tehát helyesen jósolta, midőn erre a napra szakadozott cumulus felhőzetet ígért. A bombázó rajok Lodz-ot délről megkerülték, majd északra fordulva a célra repültek. A rombolók követék őket. A város déli részén egy repülőtér volt megfigyelhető, de ebből a nagy magasságból nem lehetett kivenni, hogy gépek vannak-e ott?

Az egyik romboló vezetője a következőképp adja elő az ezután bekövetkező eseményeket.

„Váratlanul öt lengyel vadászgép támadt ránk. Valószínűleg a felhőzet által rejtve közeledtek meg. Látom, amint a szomszéd romboló az egyik lengyellel folytatott fordulóharc közben felhőben tűnik el. A két bombázónak is nyoma veszett; valószínű, hogy ezek most dobják le bombáikat a célra: a lodzi rádióadóra.

Az egyik lengyel vadászra forduló közben négy alkalommal tudok tüzelni, de mindig csak igen rövid időre, aztán eltűnik a felhőben. A másik lengyel hasonlóan felhőbe repül. A harmadik balfordulattal szorosan mellettem suhan el, úgy hogy szinte a karommal el tudnám érni. Pontosan belerepül a géppuskáim tűzkévéjébe és a balfordulattól függőlegesen zuhanni kezd. Utánvetem magam, azonban balról felülről azonnal megtámad a negyedik vadász. Látom, hogy mellettem jobbra-balra villannak a nyomjelző lövedékek. Most én merülök be egy felhőbe. Amint vagy 300 méteres magasságban kibukkanok belőle, nem látom sem a saját, sem az ellenséges gépeket, csak lent a mélyben egy füstölő roncsot. Később derült ki, hogy az általam lelőtt egyik lengyel vadász volt. A távolban 4 fekete pontot fedezek fel. Mikor közeledem hozzájuk, akkor látom, hogy robbanófellegek. Az ég teljesen üres, se bombázó, se romboló sehol a láthatáron. Csupán egy lengyel gép tűnik fel egy pillanatra, de a következő pillanatban ez is felhőbe menekül. Mivel már másfél órája repülök, a német határ felé veszem az irányt. Mélyrepülésben haladok el a Lodz felé vezető utak felett, látom a menekültek hosszú karavánjait, de csapatmozgást sehol sem. Pára és felhőrétegeken át ismét 2000 méterre emelkedem és csakhamar a hazai repülőtér felett vagyok.

Mivel nem tudom, nem sérült-e meg a gép a légi harcban, nagy óvatossággal szállok le. Szerencsésen földet érek és a starthelyre gurulok, ahol megtudom, hogy én érkeztem vissza elsőnek. A többiek negyed órával később jönnek meg; valamennyi sértetlen. Ezt az én gépemről nem lehet elmondani; öt becsapódás van a törzsben és sárkányban, egy foszforos lövedék pedig keresztülfúrta az üzemanyagtartály külső acélburkát.

Így vívtam ki az első légi győzelmet.”

Tetszik Önnek

a Csendőrségi Lapok képes melléklete? Biztosan. Legyen munkatársunk, segítők abban, hogy minél gyakrabban adhassunk ilyen mellékletet: küldjön fényképeket.

Egy páncéltörő dicsősége.

Dr. Kurt Bernhard „Panzer packen Polen!” című munkája nyomán.

Szeptember 12-én az esti órákban, a Varsó körül húzódó régi várakokban várakozott a német körülzáró csapatok egyik zászlóalja arra, hogy felváltsák. Az alkonyat óta hevesen fellángoló lengyel puska- és géppuskatűz azonban egyelőre megakadályozta a végrehajtást. Erre csak másnap, a kora hajnali órákban került sor.

A puskásszázadok a terepen át, a legrövidebb úton igyekeztek hátra. A zászlóaljhoz beosztott páncéltörő löveg parancsnoka tapasztalt, ügyes altiszt, látva a felázott, puha talajt, attól tartott, hogy emberei ott nem tudják majd a löveget hátratulni és ezért elhatározta, hogy oldalt kitérve, a műúton fogja őket visszavezetni.

Mielőtt a műutat elérik, egy szembejövő altiszt figyelmezteti őket, hogy az tűz alatt van, ott nehezen jutnak hátra.

„Túl kell jussunk rajta”, válaszolja az altiszt és sietve folytatják útjukat. Pár száz méter után mindinkább erősödő géppuskatűzbe kerülnek. Pillanatok alatt letérnek a terepre. Alighogy útjukat folytatni akarják, hirtelenül négy lengyel harckocsi tűnik fel az úton.

Tűzelőállás! Villámgyorsan követi egymást néhány lövés, melyek nyomán súlyos találattól billen félre az élen haladó két harckocsi. De a két megmaradt lengyel kocsi sem télen, visznozza a tüzet. Az irányzó súlyos sebet kap. Az altiszt ugrik a löveghez, hogy folytassa a tüzelést, mert íme újabb harckocsik tűnnek fel az úton. Az egyiket még sikerül eltalálnia, de rögtön a jól sikerült lövés után, közvetlenül a lövegtől oldalt, alig néhány méternyire új harckocsi tűnik fel, amint teljes gázzal rohan feléjük.

Az emberek gyorsan oldalt ugranak és bokrok, fák mögé rejtőznek a tüzet okádó szörnyeteg elől. A széles hernyótalpak csikorogva gázolnak át a felborult löveg csövén.

Megállás nélkül robognak tovább, egyenesen a zászlóalj közelében létesült gépkocsitelephely irányába. Az altiszt azonnal lövegéhez ugrik, boldogan állapítja meg, hogy karcolásokon kívül semmi baja sincs és még mielőtt emberei odaérkeznének, talpraállítja a legázolt löveget és már tüzel is a távolodó harckocsikra. Újabb lövéseire még két harckocsi ég ki a helyszínen. Ismét közvetlen támadásban van része és éppen amikor a feléje rohanó harckocsit célba veszi, megszorul a lövegzár. Elhárításra már nincs idő, alig 20 méterre van a harckocsi. Rohanni kezd mintegy 50 méternyire álló ház felé, a harckocsi utána, folyton tüzelve. Szerencséje van, épen eléri a házat és mögötte fedezi magát. A harckocsi megfordul és a többiek után tart a gépkocsitelephely felé.

Az altiszt embereivel együtt visszaroohan lövegéhez, ismét megnyitja a tüzet a távolodó, de most már oldalt haladó, jó célt mutató harckocsikra.

A gépkocsitelephely biztosítására felállított gyalogsági ágyú is tüzelni kezd, így a harckocsik két tűz közé kerülve, hamarosan megsemmisülnek: egymásután villan ki lörésükön át a kiégésüket jelző kékes fényű szűrő láng.

A löveg parancsnokának és embereinek hidegvére, makacs és minden veszéllyel szembenező magatartása fényes eredménnyel járt: 12 lengyel harckocsi roncsai fedik a küzdőteret.

A m.kir. csendőrség egyenruhája és felszerelése.

(Folytatás.)

Lábbeliek talpanyagának tartóssá tétele.

A talpbőrrel való kényyszerű takarékosagra való tekintettel megengedték, hogy a gyalogos legénység a portyázó szolgálatban, valamint a kivonulásra használt csizmáit az úgynevezett „Jancsi“-szegekkel, orrvédő lemezzel és sarokpatkóval, a lovas legénység pedig orrvédő lemezzel és sarokpatkóval saját költségén elláthassa. (Ll az 1941. évi 28. sz. Cs. K.-ben közzétett 585.511/20.—1941. sz. H. M. körrendeletet.)

Sárcipő.

Viselése az összes tisztek és altisztek részére — az alábbi korlátozással — van megengedve:

Viselhető: általában esős és sáros időben, havazáskor és olvadáskor, továbbá a lakóhelyre való visszamenetelnél akkor is, ha az elindulás idejében volt esős stb. időjárás a visszatérés idejére megváltozott; nem viselhető: zárt helyre (hivatalos helyiségbe) stb. való beérkezés után, továbbá sorban és rendben, vagy soron és renden kívüli díszöltözetben, menetöltözetben, egyöntetű megjelenés elrendelése esetén, csizmához, ügyeleti-, ór- és készségi szolgálatban.

Ll 1011/eln. 2. 1936. sz. H. M. körrendeletet. (11. Cs. K. 1936.)

Kardhordó kamó.

A rendszeresített felszerelési cikkeknek leírt kardhordó kamó viselése a tisztek és az ezüsthímzésű kardkötővel ellátott nem lovas csendőrségi legénység részére is meg van engedve.

Ll 161.279/VII—c. 1934. (11. Cs. K. 1934.) sz. B. M. körrendeletet.

Fülvédő.

Viselése a tisztek és legénység részére meg van engedve.

Ll 19.043/eln. 5. 1921. számú H. M. és a 46.401/eln. VI—c. 1929. sz. B. M. rendeleteket és a 45.348/eln. VI—c. 1930. (Ll 9. Cs. K. 1930.) számú B. M. körrendeletet.

Szőrmegallér a köpenyhez.

Télen a köpenyen — díszöltözet kivételével —, ha az egyöntetű öltözködés érdekében más elrendelve nincs, fel- és legombolható kávébarna színű szőrmegallér is viselhető.

Ll 45.480/eln. VII—c. 1933. (8. Cs. K. 1933.) sz. B. M. körrendeletet.

Szőrmebélés.

A köpeny béléséül szőrmét bármilyen színben az összes tisztek viselhetnek.

Ll 19.043/eln. 5. 1921. sz. H. M. rendeletet.

Bőrmellény.

Mint viselésre megengedett cikket rendszeresítették. Kávébarna düftin szövettel bélelt csokoládébarnára festett juhbőrből, négyféle méret nagyságban, négy darab bőrből, illetve bélésanyagból, 6 db simatetejű 20 mm átmérőjű kávébarna csontgombbal készül.

Ll 165.615/VI—c. 1937. (16. Cs. K. 1937.) sz. B. M. körrendeletet.

Szemüveg és monokli.

Legénység szemüveget (pápaszemet) csak a kerületi orvosfőnök indítványára, a kerületi (hasonállású) parancsnok engedélye alapján viselhet. Ha rendben és sorban nem áll, orrcsípőt is használhat.

Tiszteknek a szemüveg viseléséhez engedély nem szükséges és úgy szolgálatban, mint szolgálaton kívül — tehát sorban és rendben is — pápaszemet vagy orrcsípőt használhatnak.

Csak a tisztek viselhetnek — külön csapatparancsnoki engedéllyel — monoklit, ha az orvosi vélemény alapján okvetlenül szükséges. A csapat élén, kivonulásoknál, jelentkezéseknél és kihallgatásoknál, úgy rendben és sorban, mint renden és soron kívül is, a monokli nem viselhető.

Azonban a monokli használatára engedéllyel bíró tisztek szolgálatban is viselhetik a monoklit olvasásnál, írásnál és térképtanulmányozásnál, de csak ezen ténykedések tartamára.

Ll A—26. jelzésű szabályzat 3. függelékét, az 1932. évi 1. sz. Cs. K.-ben megjelent 9221/eln. 14. 1931. és az 1935. évi 12. sz. Cs. K.-ben megjelent 1318/eln. 2. 1935. sz. H. M. körrendeleteket.

Gyászjelvény.

Csak a tisztek részére van a viselése megengedve. Kétféle gyászfátyolt különböztetünk meg: a rövid, 8 cm széles fekete karfátyolt és a nagy, 8 cm széles fekete fátyolt.

A rövid karfátyolt a zubbony bal felső karja körül, a könyvek-csukló fölött kell viselni. Felöltött köpenynél a karfátyolt a köpeny bal karján kell viselni.

A nagyfátyolt a gyászkíséret parancsnokául besorozott tiszt a legfelső felöltött ruhadarabon, a jobb vállról a bal csípő felé viseli.

Az 1. fokú országos gyász tartama alatt a zászlókra is fekete fátyolt kell erősíteni, a tisztek pedig — úgy szolgálatban, mint szolgálaton kívül — a karfátyolon kívül a kardbojtjukon is gyászfátyolt viselnek.

A gyászfátyol viselését az Öltözeti Táblázat szabályozza.

Ll 19.043/eln. 5. 1921. számú H. M. rendeletet és az „A—26.“ jelzésű szolgálati könyv I. Részét és a 3. függelékét, valamint a Szolg. Szab. I. Rész 66. §-át.

IV.

POLGÁRI RUHA VISELESE.

Tisztek polgári ruhát szolgálaton kívül mindenkor viselhetnek, kivéve az ünnepélyes alkalmakat, amikor az egyenruha viselése kötelező.

A felöltött polgári ruhának mindenkor kifogástalannak és a tiszt állás tekintélyének megfelelőnek kell lennie.

A várakozási illetményekkel, vagy minden illetmény beszüntetésével stb. szabadságolt és a nyugállományú tisztek polgári hivatalokban, valamint bármilyen más, nem katonai foglalkozásnál katonai egyenruhát nem viselhetnek.

Tényleges állományú legénység polgári ruhát — sem szolgálatban, sem szolgálaton kívül — nem viselhet. Kivételt képeznek a szolgálatban álló polgári ruhás csendőrszervezők és a polgári próba-szolgálat teljesítésére időlegesen szabadságoltak. Ez utóbbiak a polgári próbaszolgálatukból folyó minden ténykedésük alatt polgári ruhát kötelesek viselni.

REND-, ERDEM-, DÍSZ- ÉS EMLÉKJELEK VISELÉSE.

A rendjeleket stb. a vonatkozó utasításokban és alapszabályokban megállapított nagyságban, alakban, módon és az „A-26.” jelzésű szabályzat 3. függelékének II. fejezet 32. pontjában meghatározott sorrendben kell viselni.

A hadiszalagon, vagy hadidíszítménnyel adományozott kitüntetések a rangsorban azonos békekitüntetések, — a kardokkal adományozott hadikitüntetések pedig, az azonos kardnélküli hadiszalagon vagy hadidíszítménnyel adományozott kitüntetések közvetlenül megelőzik. Külföldi rendjelek viselési sorrendjének megállapításánál elv, hogy a magasabb fokozatú megelőzi az alacsonyabb fokozatút. Egyforma fokozatúaknál a sorrend: elől a pápai rendjelek, majd a nagyhatalmaké és végül a kishatalmak az illető ország francia nevének a—b—c sorrendjében. Külföldi államfők látogatásával kapcsolatosan rendezett ünnepségeknél, azok tartamára, az illető külföldi ország rendjele első helyen viselendő a belföldi rend- és díszjelvények után.

Az Öltözeti Táblázat-ban megjelölt esetekben a rendjelek helyett azok 1.5 cm széles szalagjai is viselhetők a mell baloldalán, tehát olyanoké is, amelyeknél a kitüntetés viselési módja nem a mell baloldalán van előírva. Csak az összes szalagsávok együttes viselése van megengedve.

A szalagsávokra csak a „kis díszítmények” és a kardjelvények alkalmazhatók. Ha azonban valakinek több egyforma szalagon viselendő kitüntetése van, úgy azok mindegyikén a kérdéses kitüntetések kis mintázott alakját viseli.

A szalagsávokat több sorban, egymás alatt 1.5 cm sortávolságokban, 4—4 szalagsávot 1—1 sorban kell viselni. A külföldi kitüntetések szalagsávjait a belföldi kitüntetések szalagsávjai alatt, a mell baloldalán kell külön sorban, esetleg sorokban viselni.

(Folytatjuk.)

CSENDŐR LEKSZIKON.

41. Kérdés. Egy zsidó s vásáron ökröket vásárolt. A marhaleveleket nem az ő, hanem egyes gazdák nevére állította ki, de az ökrök árát ő fizette ki. Úgy egyezett meg a gazdákkal, hogy ezek két hónapig tartják és etetik az ökröket, két hónap múlva ő el fogja adni, a hasznát pedig megfizeti. Büntetendő-e a zsidónak és a gazdáknak ez a cselekménye?

Válasz. Kétféle cselekményről lehet szó a leírt esetben: ú. n. részben állattartásról vagy pedig jogosulatlanul (iparigazolvány nélkül) folytatott állatkereskedésről.

A m. kir. minisztériumnak 490/1940. számú rendelete szerint Kárpátalján minden állattulajdonos, aki állatokat tartás céljából ellenérték fejében vagy anélkül másnak gondozásába ad, köteles ezt az állattartó lakóhelye, illetőleg,

ha az állat szállása másutt van, akkor az állat szállása szerint illetékes községi előjáróságnak bejelenteni. A tulajdonos egyidejűleg bejelenteni köteles a saját és az állattartó nevét, foglalkozását és lakóhelyét, továbbá a tartás céljából átadott állat fajtát, fajtáját, nemét, korát, a szerződés szempontjából irányadó becseréltét, valamint az időtartamot és a feltételeket, amelyeket az állat tartására megállapítottak. Ugyancsak nyolc nap alatt bejelenteni köteles az állattartási viszonyban beállott minden lényegesebb változást is (a szerződés megszűnését, az állat eladását, elhullását stb.). Az ilyen ú. n. részben állattartókról a községi előjáróság az illetékes gazdasági felügyelőt értesíteni köteles, aki a bejelentett adatok valóságát ellenőrzi. Ha a gazdasági felügyelő megállapítja, hogy az állattartó gazdasága (legelő-illetősége) az átadott állatok okszerű eltartására nem elegendő, vagy az átadott állat tartása állattenyésztési érdekekből nem kívánatos, avagy a szerződés kikötései az állattartóra kizsákmányoló jellegűek, erről az illetékes főszolgabírónak jelentést tesz, aki az ügyben a rendelet szerint szükséges további intézkedéseket megteszi.

A rendelet szerint tilos és semmis a részben állattartásra vonatkozó megállapodásnak minden olyan kikötése, amely az állat tulajdonosa vagy harmadik személy részére kézi-vagy ígásnapszám szolgáltatási kötelezettséget állapít meg, továbbá minden olyan megállapodás, amely az állattartót vagy a családtagjait arra kötelezi, hogy élelmi, ruházati cikkeket, szeszes italt, takarmányt, szalmát vagy bármely más árut az állat tulajdonosától vagy az általa kijelölt személytől (cégtől) vásároljanak.

Ha tehát a kérdéses ügylet a zsidó tulajdonos és az állattartó gazdák között Kárpátalja területén jött létre, az őrs csak azt jogosult, illetőleg köteles ellenőrizni, hogy a szerződést (vagy esetleg csak szóbeli megállapodást) a tulajdonos a községi előjáróságnak bejelentette-e. Ha nem jelentette be, akkor őt az idézett rendeletbe ütköző kihágás miatt a főszolgabíróhoz fel kell jelenteni.

Ha a tulajdonos és az állattartók nem laknak Kárpátalja területén és az állatok szállása is Kárpátalján kívül van, akkor azt kell megállapítani, hogy a zsidó állattulajdonosnak van-e állatkereskedésre szóló iparigazolványa. Ha van, akkor nézetünk szerint a cselekmény nem büntetendő. Ha nincsen, akkor az állattulajdonost ipari ügyi kihágás miatt (kereskedés iparigazolvány nélkül) kell feljelenteni, míg az állattartókat az 1939. IV. t.-c. 25. §. 1. pontjába ütköző kihágás miatt. Az utóbbi törvényhely szerint ugyanis kihágást követ el, aki a törvény végrehajtása tekintetében a hatóság ellenőrzését akadályozza. Ebben az esetben az állattartók akkor, amikor a zsidó tulajdonossal — a saját nevében — közös állatkereskedést folytatnak, megakadályozzák a hatóság köteles ellenőrzését abban a tekintetben, hogy a zsidó tulajdonos iparigazolvány nélkül kereskedést ne folytathasson.

42. Kérdés. A volt csehszlovák állategészségügyi törvény szerint, ha valaki tejelő tehenet szopós vagy még tejfel táplált borjával együtt eladott, a borjúra nem kellett külön marhalevelet váltania, hanem csak a tehen marhaleveleire kellett feljegyezni, hogy borjúja is van. A vevő most a tehenet a borjával együtt el akarta adni s a marhalevel iktatókönyvbe azt mondta be, hogy a borjú saját nevelése. Büntetendő cselekményt követett-e el a gyanúsított?

Válasz. A marhalevel közokirat, aki tehát abba vagy a marhalevel kiállításának alapjául szolgáló iktatókönyvbe hamis adatokat mond be és ennek folytán a marhalevelet kiállítják, a Btk. 400. §-ába ütköző értelmi közokirathamisítás vétségét követi el. Büntetett a cselekmény, ha a tettes azért követte el, hogy azáltal magának vagy másnak jogtalan hasznót szerezzen.

A jelen esetben azonban nézetünk szerint a bíróság aligha fogja a gyanúsítottat közokirathamisítás miatt elítélni. Mint minden bűncselekménynél: itt is a tettes szándékát kell vizsgálni. A gyanúsított a borjút még szopós korában vette, jóhiszeműen állíthatta tehát, hogy az saját nevelése, mert azt tényleg kiskora óta maga nevelte. Eredményesen védekezhetik a gyanúsított a volt csehszlovák törvény rendelkezésével is, amely szerint a borjúra annak idején nem kellett külön marhalevelet váltania s ezért őt az is az annak idején megvett tehen „tartozékának” tekintette.

A közokirathamisítás súlyos bűncselekmény; az erre vonatkozó törvényszakaszok alkalmazásánál a bíróság mindig

tekintetbe veszi a terhelt szándékát is, hogy t. i. bűncselekményt akart-e elkövetni, vagy pedig esetleg csak jóhiszemű tévedésről van szó. Különösen figyelembe veszi a bíróság ezt olyan esetben, amikor — mint itt is — a helytelen bejegyzésből jogsérelem senkire nem hármlott és nem is hármlóhatott.

Ez természetesen nem gátolja azt, hogy az őr a gyanúsítottat feljelentsen; a kir. ügyészség döntésére tartozik, hogy vádat emel-e ellene vagy sem.

Helyreigazítás. A folyó évi 21. számunk 709. oldalán közölt lexikonválaszunkba értelemzavaró elírás csúszott. Az 5. bekezdés 10—13. sorában azt írtuk, hogy ha a sértett sérülése nyolc napon túl gyógyul, a vezető a gyógyulás időtartama szerint gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége vagy büntette miatt felel. Minthogy gondatlanságból elkövetett cselekmény csak vétséggé minősülhet, tévedések elkerülése végett kérjük a „vagy büntette” szavakat törölni.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Pénzlopás nyomozása.

Beküldte: CSETNEKI ANTAL csendőr (Jóka).

1938 augusztus 18-án a délutáni órákban megjelent a lajosmizsei őrön Jónás Gáborné* ladánybenei lakos és panaszt tett, hogy 17-én 12 órától az esti szürkületig terjedő idő alatt — míg a lakóháza végében levő konyhakertben dolgozott — a nyitva hagyott szobája nyitott szekrényében elhelyezett barnabőr pénztárcáját a benne levő 20 pengős bankjeggyel együtt valaki ellopta.

Elmondta, hogy egyik szomszédasszonya és annak 12 éves fia 17-én kb. 14 óra tájban egy fiatalembert láttak kimenni a lakásból, de mivel azt gondolták, hogy ő odahaza van, nem figyelték meg az illetőt. Azt látták, hogy a fiatalember a községből Lajosmizse felé ment.

Jónásné gyanúja Virág Jánosra irányult, aki a lajosmizsei határban lakik. Virág náluk többször meg szokott fordulni.

Az ügy nyomozására mint járőrtárs lettem kivezényelve. A helyszínen különösebb nyomot nem találtunk. Innen a gyanúsított lakására mentünk. Útközben járőrvezetőm a közeli tanyákon érdeklődött, hogy nem látták-e gyanúsítottat 17-én a délutáni órákban Ladánybene felől hazamenni. Az egyik gazda közölte velünk, hogy ő látta a gyanúsítottat 17-én délből a lajosmizsei piacon, majd kb. 14 óra tájban látta Lajosmizse felől hazamenni.

Gyanúsított lakására érve, járőrvezetőm 2 bizalmi egyén jelenlétében megkérdezte a gyanúsítottat és szüleit, hogy 17-én hol volt a gyanúsított és mikor tért haza s hogy mit vitt oda magával? A gyanúsított elmondta, hogy 17-én reggel bement a lajosmizsei piacra, hol zsírt vásárolt. Onnan körülbelül 14 órakor jött haza. Gyanúsított állítását szülei is megerősítették és megkérdezték, hogy mit akarunk a fiúval? Járőrvezetőm tudomására adta, hogy miért mentünk a lakásukra és felszólította a gyanúsítottat, hogy a lopott pénzt adja elő. Gyanúsított tagadta, hogy ő sértett lakásán járt és pénzt lopott volna. Kérte, tartsunk házkutatást, mert ő nem fél, hogy a pénzt megtaláljuk.

A házkutatást bizalmi egyének jelenlétében megkezdtük. Nekem az a szerep jutott, hogy járőrvezetőm által az udvarra rendelt házbelieket, valamint a lakásban levő gyanúsítottat — aki előtt a házkutatást fogatosítottuk — figyeltem.

Megbízatásomnak a konyha közepén állva tettem eleget, ahonnan úgy az udvaron levőket, mint a szobában levő gyanúsítottat jól láttam.

Járőrvezetőm a szobában kezdte meg a kutatást. A szobában több bútordarab, valamint a falra aggattott különböző képek és egy öreg falióra volt. A nagy csendben jól hallatszott az óra ketyegése.

Minden 15 perc eltelté után ütött, jelezve, hogy ismét eltelt egy negyedóra. Hogy hány ilyen ütés hangzott el, amíg én a konyhában állva figyeltem az udvarban levőket és a bentlevő gyanúsítottat, nem tudom.

Amikor a házkutatást eredménytelenül befejeztük, a járőrvezetőm tudomására adta a gyanúsítottnak, hogy el kell jönnie velünk Ladánybene községbe, mert másképpen nem tudjuk az ügyet tisztázni. Gyanúsított ennek örömmel tett eleget. Látni lehetett rajta, hogy örül az eredménytelen házkutatásnak.

Ladánybene körülbelül 17 kilométer távolságra volt. Amíg odaértünk, járőrvezetőmmel halkan megbeszéltük a nyomozás további teendőit. Útközben benéztünk még egy korcsmába is, ahová a gyanúsított sokszor járt, hogy a kocsmárosnál érdeklődjünk. A kocsmáros igen előnyösen nyilatkozott a gyanúsítottáról. A járőrvezetőm meg is jegyezte, hogy kevés reménye van az eredményhez, úgy gondolja, hogy nem Virág a tettes. Jelentettem a járőrvezetőmnek, hogy a házkutatás alkalmával, midőn ő az órát a falról levette és vizsgálta, láttam, hogy a gyanúsított nyugtalan és arkifejezése változásokon megy át s ez mindaddig tartott, amíg az órát vissza nem tette a falra.

A járőrvezetőm kételkedett megfigyelésemben, mert az órát igen alaposan szemügyre vette, de nem volt abba elrejtve semmi.

Ladánybene községbe érve, a gyanúsítottal a pihenő-szobába mentünk és a sértett által megnevezett asszonyt és a fiút odahivattuk, hogy a gyanúsítottat megnézzék. Ez azonban szintén kevés eredménnyel járt, mert egyik tanu sem merte határozottan állítani, hogy a gyanúsítottat látta sértett lakásáról kijönni. Erre azért volt szükség, mert a gyanúsított még azt is tagadta, hogy ő 17-én Ladánybene községben járt volna. Mi arra számítottunk, hogy ha sikerül ezt bebizonyítani, a gyanúsított be fogja ismerni bűnét.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Mivel bizonyítékot nem sikerült beszerezni, a járőrvezetőm váratlanul azt mondta a gyanúsított-nak, hogy vissza fogunk menni a lakásukra és ott a fali órát széjjel szedi.

A gyanúsított szemmel láthatólag mehökkent erre a kijelentésre. Csak nézett maga elé s még azt is elfeledte, hogy a járőrvezetőm kérdezett tőle valamit. Nem jött hang a szájára. Egy darabig engedték, hogy küzdjön magával. Éreztem, hogy a járőrvezetőm nagyszerű érzékeléssel fején találta a szeget. Egyszer csak megint megszólalt a járőrvezetőm: „No, mondja csak Virág, hogy is történt ez a dolog?” A gyanúsítottunk szinte megkönnyebbülve fogott hozzá a beszélgetéshez és elmondta szépen, hogy miként ment be sértett lakására és lopta el pénzét s hogyan rejtette el lakásukon a nagy fali óra aljába. Visszamentünk a lakásukra, a pénzt a gyanúsított vette elő az óra alján óáltala készített tolólap alól. Ez olyan ügyesen volt elkészítve, hogy látni nem lehetett.

Nagy volt az örömöm, mert úgy éreztem, hogy feladatomnak tökéletesen megfelelttem akkor, amikor a házkutatás alkalmával a gyanúsítottat figyeltem. Nem csalt meg a szemem. Viszont az érdem a járőrvezetőmé volt, mert ő bízott meg azzal, hogy a házkutatás alkalmával figyeljem a ház népét, különösen pedig a gyanúsítottat.

Hallgassuk meg erre nézve a vitéz Ridegh-Olechváry-féle Bűnügyi Nyomozástan vonatkozó részét (581. oldalon): „Nagyban elősegíti a keresett dolog feltalálását, ha a házkutatást szenvedő egyén magatartását, arcát figyeljük, mert arcjátéka, szemkifejezése, izgatott viselkedése, szapora lélekzetvétele gyakran elárulja, hogy jó helyen keresünk. Viszont, ha a rejtkehelytől távolodunk, nyugalma, elfogulatlansága visszatér... Minthogy alig van ember, aki teljes hidegvérrel és önuralommal tudna viselkedni, a megfigyeléstől ugyanannyi sikert várhatunk, mint magától az alapos kutatótól. Ezért célszerű a figyelés munkájával külön csendőrt megbízni.”

EMCÉKEZZÜNK!

Pap István tolnai őrsbeli csendőrt, vezényelve a nagybicsei őrsre, 1914 december 5-én vasútbiztosító szolgálatban Peredmér határában egy mozdony halálragázolta.

Tárkányi János ragályi őrsbeli csendőr, a benyomuló csehek ellen harcolva, 1918 december 5-én Alsókubinban meghalt.

Mózner József győrszentmártoni őrsbeli csendőr, vezényelve a coasta-lui-russui határszéli őrsre, éjjeli portyázás közben 1915 december 7-én szikláról lezuhant.

Takó Károly trencsényi őrsbeli csendőr, az oroszokkal Karcew mellett vívott ütközetben 1914 december 11-én elesett.

Korodi János újbórlóvénny őrsbeli csendőr, az oroszokkal a Vereckei-szorosnál 1914 december 13-án vívott ütközetben elesett.

Garaj András őrsvezető címz. őrmester, a havasközi őrs parancsnoka, 1914 december 11-én Havasköz határában, az oroszokkal harcolva, elesett.

HALOTTAINK

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Bakonyi János I. tiszthelyettes (IV. ker.) 1912. — 1938-ig szolgált,

Jakab János tiszthelyettes (IV. ker.) 1907. — 1933-ig szolgált,

Nyíri Károly tiszthelyettes (V. ker.) 1913. — 1921-ig szolgált,

Török Ferenc tiszthelyettes (VI. ker.) 1903. — 1916-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

vitéz lőfő székykeresztúri
Kováts István alezredes

Mély megrendüléssel állunk ravatala előtt; a legvitézebb tisztek egyike távozott sorainkból hirtelen, élete 50-ik évében, miután 27 évi szolgálata alatt mindig, mindenben a legtöbbet igyekezett adni a hazának. 1914. óta szüntelen munka, harc, helytállás volt a része és főként a legférfiasabb küzdelmekben, a harctéren volt az elsők között; itt kétszer is megsebesült. Mint a műegyetem padjaiból bevonult önkéntes és hadapród vitéz ma-

gatatásával kiérdemelte a legszebb kitüntetések; 1915. áprilisban az I. és II. o. ezüst vitézségi érmet, júniusban az arany vitézségi érmet, mint tiszt pedig 1916. júliusban a 3. o. katonai érdemkeresztet, 1917. januárban a bronz-, és augusztusban az ezüst katonai érdemérmét. A legelső között felavatott vitézek közé tartozott. Meleg szívé, széles látókörű, csöndes szavú ember, kiváló bajtárs, a bátor katona mintaképe, nagyszerű előjáró volt, akit november 24-én temettünk el Székesfehérváron árván hagyott családja, a bajtársak, a honvédség, vitézi rend tagjai és a város nagy-nagy részvéte mellett. Őszinte kegyelettel őrizzük meg emlékét.

vadászülési Mórítz László
ny. áll. őrnagy.

Budapesten, 1941 november 9-én temettük el bajtársunkat, aki tüdőgyulladásban halt meg. A háborúelőtti tiszti nemzedék tagja volt, aki ott kezdte szolgálatát, ahol ma még — idegen csendőrök portyáznak... s ahová mindig visszavágyott. A háború alatt és különösen utána, az újjáépítés nagy munkájának volt tevékeny részese, de betegeskedése miatt aránylag korán nyugállományba helyeztette magát. Legyengült szervezete a hirtelen támadt betegséggel már nem tudott megküzdeni; a Sors úgy rendelte, hogy hiába várja visszatértét régi állomáshelyének, ahol 1904-ben kezdte csendőrségi szolgálatát.

A jó tiszt, jó bajtárs, kedves ember emlékét kegyelettel őrizzük.

Benyovszky István
ny. áll. c. g. őrnagy.

Majdnem két éven át viaskodott a betegségekkel, végül is a szíve nem bírta... Életerejét felőrölte a küzdelem és a kiváló tiszt, a mindenki által őszintén nagyra becsült, finom gondolkodású bajtárs, november 19-én eltávozott közülünk. A harctéren kiérdemelt koronás

arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt, valamint a béke szolgálatban kapott legfelsőbb elismerés tanuskodnak nagy értékéről s arról, hogy a szolgálati beosztásokban, amelyeket húsz év alatt a testületnél betöltött, mindig a hivatás- és munkaszeretet lelkes, odaadó munkása volt. Elvesztését mindnyájan őszintén sajnáljuk. Temetésén tiszti és legénységi bajtársai igen nagy számban jelentek meg és vettek búcsút tőle.

Kitüntetések. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával, a délvidéki területek visszafoglalása alkalmából, az átlagos kötelességteljesítésen túlterjedő munkásságukkal, a katonai közigazgatási szolgálatban szerzett érdemeik elismeréséül elrendelni méltóztatott, hogy **Dicsérő**

Elismerése tudtul adassék vitéz Halmy József ezredesnek és Hanthy Károly őrnagynak; a tényleges szolgálatból történt kiválása alkalmával adományozni méltóztatott a **Magyar Erdemrend Lovagkeresztjét**: Szaplonczay György I. ny. áll. alezredesnek; kivételesen és kegyelemből adományozni méltóztatott az **alezredesi rendfokozat** címét: Lomniczy Ferenc ny. áll. őrnagynak, a **gazdasági őrnagi rendfokozat** címét: Benyovszky István ny. áll. g. századosnak; az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálataiért: a **Magyar Ezüst Erdemérmét** a **hadiszalagon Szabó János IV. törzssörmesternek**; a Délvidék visszafoglalása alkalmával a katonai közigazgatási szolgálat terén teljesített kiváló szolgálataikért adományozni méltóztatott: a **Magyar Ezüst Erdemérmét Komoly Dezső** alhadnagynak és **Horváth István** tiszthelyettesnek; a **Magyar Bronz Erdemérmét**: Kalmár Péter, Szücs József, Tassányi József, Sebestyén József, Acs József és Finta Kálmán tiszthelyetteseknek.

Kitüntetések adományozása. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával — a tényleges szolgálatból történt kiválása alkalmával — adományozni méltóztatott a **Magyar Erdemrend Középkeresztjét**: vitéz Sáray Ferenc vezérőrnagynak, a m. kir. csendőrség felügyelőjének, helyettesi és beosztott vezérőrnagyi állásában kifejtett kiválóan eredményes és hasznos szolgálataiért; a Délvidék visszafoglalása alkalmával az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért adományozni méltóztatott: a **Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érmét**: Berkes János, Almási Géza, Tölgyes Ferenc tiszthelyetteseknek, Balogh István, Németh József V. csendőröknek, Boros István próbacsendőrnek; a **Magyar Bronz Vitézségi Érmét**: Tari András, Horváth Gábor I. alhadnagyoknak, Tenkés István, Kárpáti Béla, Hernádfalvi János, Oláh Sándor, Takács János, Gyarmathy Bertalan tiszthelyetteseknek, Selymes Lajos, Pannonhalmi János, Morvay Ferenc, Tóth Gyula I., Lovas Imre, Tar Sándor, Csányi András, Molnár László, Bakó Gyula, Csorba Gyula, Tuuri János, Jancsi Lajos, Pásztai László, Pomothy Béla, Abonyi László, Molnár József, Olasz Lajos, Kuna Károly, Szabó Bertalan, Nagy László, Sütő Miklós csendőröknek, Boros Béla, Kovács Gyula II., Tarjáni Lajos, Hegedűs László és Csala János próbacsendőröknek.

Dicséret. A m. kir. honvédelmi miniszter úr Okirati dicsérő elismerésben részesítette: Sallai Lázár (V. ker.), Hangothi János (VI. ker.) alhadnagyokat a Délvidék visszafoglalása, valamint a keleti és erdélyi országrészek visszacsatolása alkalmával, továbbá Bacskai András (VII. ker.) alhadnagyot, Oláh András (VII. ker.) tiszthelyettest, Fogarasi József alhadnagyot, Gerencsér József őrmestert (mindketten a központi nyomozó parancsnokság állományában) a Délvidék visszafoglalása alkalmával, a közbiztonsági szolgálat terén teljesített buzgó és hasznos szolgálataikért; Lád-házi Márton (VII. ker.) számvivő tiszthelyettest, vitéz Molnár Sándor I. (X. ker.) irodai tiszthelyettest, Valló János (X. ker.) számvivő tiszthelyettest, Keszthelyi István felszerelési anyagraktár állománybeli számvivő tiszthelyettest és Sente Géza H. M. 20. osztálybeli tiszthelyettest, a Délvidék visszafoglalása, valamint az 1938., 1939. és 1940. években beállott különleges helyzetekben, irodai segédmunkási minőségben teljesített lelkiismeretes és pontos munkásságukért.

A m. kir. honvéd vezérkar főnöke okirati dicsérő elismerésben részesítette: a délvidéki területek visszafoglalása alkalmából, az átlagos kötelességteljesítésen túl terjedő munkásságukkal, a katonai közigazgatási szolgálat terén kifejtett kiváló és eredményes teljesítményeikért: vitéz Batory Géza alezredes, Beodray Ferenc, Horkay József és Kubai Oszkár őrnagyokat. A m. kir. szegedi V. honvéd hadtest parancsnoka okirati dicsérő elismerésben részesítette Dobó István őrmestert (V. ker.), a Dél-

vidék visszafoglalása alkalmával teljesített kimagasló szolgálatáért. A m. kir. déli hadsereg közigazgatási csoport parancsnoka a Délvidék visszafoglalása alkalmával, a katonai közigazgatási szolgálat terén kifejtett kiváló és eredményes teljesítményeikért okirati dicsőítő elismerésben részesítette: vitéz Ambró András, Czéli János, Kuti József alhadnagyokat, Harmat István, Herceg Ferenc, J. Kiss Sándor, vitéz Tatár Balázs, Szalkai Ferenc tiszthelyetteseket, Tóth József I. törzsőrmestert, Gulyás Sándor, Takács János őrmestereket, Balogh István II., Hetényi Mihály és Fehérvári József csendőröket (V. ker.), Laczkó József tiszthelyestest (VI. ker.). A pécsi IV. csendőrkerület parancsnoka Rácz József alhadnagyot, Gazdag Ferenc és Toldi József tiszthelyetteseket, egymást követő két lopási eset tettesének kiváló körülményekkel és szakértelemmel történt kiderítéséért; a debreceni VI. kerület parancsnoka vitéz Tarcali János őrmestert, Gál Ferenc I. csendőrt és Németh Sándor I. őrmestert nyilvánosan megdicsérte, mert a Kormányzó Úr Ö Főméltósága legmagasabb személyének biztonsága érdekében végzett felelősségteljes szolgálatukat mindenkor a legnagyobb lelkiismeretességgel, hűséggel és éberséggel teljesítették.

Honvédségi Közlöny. Szabályrendeletek. 50. szám. Személyi segédtestek és szárnysegédek megkülönböztető jelvénye. A Károly-csapatkeresztre való igényjogosultság utólagos elismerése, a katonai szolgálati idő, a legénységi háborús kitüntetések utólagos igazolása és a vitézségi érem-pótdíjak folyósítása a visszafoglalt délvidéki területeken. **51. szám.** Tisztelgési félreértések megszüntetése, a honvédség tagjai és a tűzrendészeti szervek egyénei között, mert tisztelgési kötelezettség nem áll fenn. Német hadikitüntetések elfogadásának és viselésének általános engedélyezése a szovjet elleni hadműveletek tartamára.

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 43. szám. Burgonya forgalmának szabályozása. Csendőrségi szolgálati könyv helyesbítése. Ágyneműek foltozása.

Nemesség elismerése. A m. kir. belügyminiszter úr határozata szerint vitéz Hadusfalvy István alezredes régi magyar nemessége igazolt, a „nemes” jelző használatára jogosult.

Délvidéki Emlékérem Alapszabályai. Magyarország Főméltóságú Kormányzója legfelsőbb elhatározásával a Délvidéki Emlékérem Alapszabályait jóváhagyni méltóztatott. A Délvidéki Emlékéremre igényjogosultak:

1. A magyar királyi honvédségnek mindazok az egyénei, akik a Délvidék visszafoglalásával kapcsolatban

a) olyan mozgósított alakulatnál, illetve parancsnokságnál teljesítettek szolgálatot, amely a mozgósítás végrehajtása után mozgósítási állomáshelyét — alkalmaztatásából kifolyólag — elhagyta, továbbá

b) a mozgósított repülő, légvédelmi és a déli arcvonalon mozgósított határvasúsz alakulatoknál, illetve parancsnokságoknál beosztottak, valamint azok,

c) akik a magyar királyi szombathelyi III. és a pécsi IV. hadtest ama alakulatainál teljesítettek szolgálatot, amelyek mozgósítást ugyan nem hajtottak végre, de békeállománnyal a megszállásban közreműködtek,

2. a magyar királyi csendőrségnek,

a magyar királyi rendőrségnek, valamint

a magyar királyi pénzügyőrségnek, és a katonai közigazgatásnak mindazok a tagjai, akik békeállomáshelyüket a Délvidék visszafoglalt területein rájuk háruló szolgálat teljesítése céljából 1941 április 7. és április 30. közötti időben elhagyták,

3. a magyar királyi államvasutaknak és

a magyar királyi postának mindazok az alkalmazottai, valamint

a polgári közigazgatásnak mindazok a személyei, akik békeállomáshelyüket a Délvidék visszafoglalt területein rájuk háruló szolgálat teljesítése céljából 1941 április 7. és április 30. közötti időben elhagyták,

4. kivételesen az eddigiekben fel nem sorolt mindazok az alakulatok, parancsnokságok és személyek, akikre az igényjogosultságot Magyarország Főméltóságú Kormányzója esetleg kiterjeszti.

A Délvidéki Emlékérem tulajdonosa az érem odaitéléséről „Igazolvány”-t kap.

Az érmet háromszög alakban összehajtott — fele-fele szélességben balról kék, jobbról sárga — szalagon kell viselni s az rangsorban az Erdélyi Emlékérem után sorol.

Magánalkalmakkor kisebbített alakban is viselhető.

Áruk minőségéért, olcsó áráért, stb., elismerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

77. Jótékony célú m. kir. állami sorsjáték.

FŐNYEREMÉNY 40.000 ar. pengő
24.000 nyeremény 348.000 P. értékben.

Nyeremények:

20.000 ar. P.
10.000 ar. P.
2-szer 5.000 ar. P.
4-szer 2.500 ar. P.
6-szor 2.000 ar. P.
29-szer 1.000 ar. P.

és még számos nagyobb és kisebb nyeremény melyeket mind készpénzben fizetnek ki.

HÚZÁS DECEMBER 4-ÉN.

Sorsjegy árak: Egész: ar. P. 3,— Fél: ar. P. 1.50

Kapható minden osztálysorsjegyforgalmazónál valamint az összes dohányboltokban

FOGATÓL FÜGG EGÉSZSÉGE!

Fogait olcsón, szakszerűen tartom rendben. Foghúzás, fogtörés, műfogak készítése. **Porcellánfog 3 pengőből, fehér léműből 8 pengő** (vasmentes és nem törik.) Aranyfogak legolcsóbb napi áron. **OTBA- és ORBA-tagoknak nékül — részletre is.**

SCHUSTER FERENC

Államilag vizsgázott fogász,

BPEST, VIII., LUTHER-U. 1/b. II. 6. (Magyar Divatosarnokkal szemben.)

KERÉKPÁR, fegyver, pisztolyok, lőszer, sportellék megvásárolható bevásárlási helye

Mihalicsko Károly

Aranyéremmel kitüntetett puskműves. Kedvező fizetési feltételek. A csendőrök elismert bevásárlási helye. **KAPOSVÁR, FŐ-UTCA 22. SZÁM.**

FEINER GYULA

Márkás órák

Arany, ezüst ajándéktárgyak megvásárolható kivételben. Kedvező fiz. feltételek, szakszerű javítások. **Köszöntem magyar úlnak.**

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

SZOMBATHELY

GRÓF SZÉCHENYI-UTCA 8.

Vigyázat a határon! November hó 5-én 12 óra tájban a nagyborosnyói őrskörlethez tartozó Nagypatak község határában levő Olvesi-erdőrészen 3 román katona (grancsár) átlépte a magyar határt. A határszéltől 100—150 m-re magyar területen szántó Dakó Elek, Dakó Mózes és Ráduli Dénes nagyborosnyói lakosokat, az ekék elé fogott 2—2 drb tehenükkel együtt román területre hajtották. Nevezetteket, a nagyborosnyói őrs és a nagypataki határőrszolgálat őr intézkedéseire folyó hó 6-án 17—18 óra között a románok, a nagypataki határőrszolgálat őrnek visszaadták.

Füstgyertya alkalmazása: A mocsai őrsöt november 15-én 10 óra 30 perckor Orbán Antal mocsai lakos, hentes, arról értesítette, hogy a zsír és hús kiosztásánál a vásárló közönség az üzlethelyiségbe tódult és a kiszolgálást teljesen meggátolták. A kivezényelt Kocsis István törm. jv. és Barabás Vilmos prbcső.-ből álló járőr a helyszínre érve, az aránylag kicsiny üzlethelyiségben levő 50—60 főnyi tömeget az üzlet elhagyására és az utcán való sorbaállásra szólította fel több ízben, de eredménytelenül. Ezután a járőr egy füstgyertyát dobott a tömeg közé. A gáz keletkezésére a tömeg az üzletet elhagyta. A gáznak egy fél óra múlva történt megszűnése után a zsírkiosztás zavartalanul megtörtént. Sérülés nem történt. November 16-án Seiler Károly kisteleki lakos, hentesüzletében zsírkiosztás volt. A kiosztáshoz Bagaméri Sándor cső. jv. és Ferenc József prbcső.-ből állott járőr volt kivezényelve. A járőr először az asszonyokat sorba állította és a kiosztás folyt 8 óráig. De már később az üzlet előtt 150—200 asszony tolongott, kik a járőr többszöri figyelmeztetésére sem álltak be a sorba, hanem az üzletajtó elé tömörülve, a ki- és bejáratot elzárták és a járőrt is szorosan közrefogták, majd mindjobban elégedetlenkedtek. A járőr a tömeget szétoszlásra és az üzlet bejáratának szabadon hagyására többször is felszólította, de eredménytelenül. Ezután a járőr füstgyertyát alkalmazott, amitől a tömeg szétoszlott. Később a zsírkiosztást zavartalanul lehetett folytatni.

Steyr Waffenrad-ra

megrendelést továbbra is felvesszünk és az egyes szállítmányok beérkezése után szállítjuk.

Csepel gépet

ez'dszerint késedelem nélkül tudunk szállítani.

A STEYR WAFFENRAD ára P 232.—

A CSEPEL ára P 186.—

As órak késszpenzben értendők. Részletfizetési, vásárlásnál fenti árakhoz annyiszor 2 pengő jön, ahány hónap alatt a részletfizetés történik.

STEYR WAFFENRAD-ot 12. CSEPEL-t legfeljebb 6 havi részletre adhatunk.

CSENDŐRBOLT

BUDAPEST, XII., BÜSZÖRMÉNYI-ÚT 19/C. SZÁM.

Edes szőlő, édes unoka...

Töttő Rezső ny. áll. törzsörömetert látjuk a képen, amint saját szőlője termését gyönyörködve nézi... Bajtársunk — sok más nyugdíjas bajtársunkhoz hasonlóan — szorgalmával, rendszeretével községében példaképpen áll. A szőlőföldet — 600 öl — még tényleges korában szerezte és mikor nyugállományba ment, ő maga telepítette. Most már hét éves a szőlő, amely búsán fizetett a szeretetért, gondoskodásért: 19 hektoliter mustot adott... Régi, tapasztalt szőlősgazdák elől vitte el a dicsőség pálmáját ezzel öreg bajtársunk és munkásságával valóban a nemzeti vagyon, a közjó érdekében dolgozott s ezért — szeretettel köszöntjük őt.

(Császár Antal szv. törm. Budapest.)

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA

Részvénytársulat

BUDAPEST, V., Zoltán-u 2. Tel.: 129-660 Sürgőnyclm: BRIKFT

Szénbányák: Tatabánya, Tokod, Dorog.

Mésztelepek: Felsőgalla, Hejőcsaba, Beremend.

Brikettgyár: Tatabánya.

Karbidgyár: Felsőgalla.

Portlandcementgyárak: Felsőgalla, Beremend, Nyer-
geszjalu.

Szénlepárolótelep: Felsőgalla.

Bauxitcementgy.: Felsőgalla.

Ferrósilíciumgyár: Felsőgalla.

Alumíniumgyár: Felsőgalla.

A mi csendőrség állandó szerződéses szöveggyártója és ruhakészítője

Trunkhahn
szöveggyártó és ruhakészítő

ELADÁS:

IV. PROHÁSZKA U. - UTCA 8
VI. TERÉZ - KÖRÜT 8
VII. BAROSS-TÉR 15.

AZ ORSZÁG EGYETLEN ŐSKERESZTÉNY POSZTÓGYÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BOCSKAY-ÚT 117 SZÁM.

MEGJELENT A CSENDŐRSÉGI LAPOK KÖNYVTÁRA 9., 10., 11. és 12. KÖTETE. Kiszállításukról gondoskodtunk. A 9. és 10. kötet a **Csendőrségi Lapok** ban évek során közölt, nagyon kedvelt „Bűnügyi apróságok” gyűjteménye, a 11. kötet anyaga Szentjobbi János alhadnagy, „Rovás Róvó” bajtársunk összegyűjtött vidámhangú elbeszélései, a 12. kötet anyaga pedig Axa Rolf elbeszélései a katonaéletből; neveltető, pompás írások. Amint az első kötet kiadásakor, vezércikkünkben írtuk: ezek a kötetek arra hivatottak, hogy alapjai legyenek olyan örskönyvtárnak, amelyben a csendőr megtalálja mindazt, ami továbbképzéséhez, látóköre szélesítéséhez, szórakozásához szükséges és amely könyvtárban nem lesznek időszerűtlen könyvek. Örömmel számolunk be tehát az újabb négy kötet megjelenéséről; olvasgassák bajtársaink szívesen.

A **Nemzeti Könyvtár** 56. száma, (Az ismeretlen front) Dienes Andor g. százados néhány elbeszélését és egy tanulmányát tartalmazza. Az elbeszélések egy része a pandurvilágból, másik része a csendőr életből vetít az olvasó elé történeteket, embereket s főként azt mutatja meg, hogy mily nagy érték 1881 óta a magyar csendőr, a tanulmány pedig rövid összefoglalása annak: miként lett és fejlődött a testület a mai időkig és — eredményekig.

A **Nemzeti Könyvtár** nagy szolgálatot tett e füzetével: megismerteti az olvasóval a mi világunkat, amelyet a városi ember egyáltalán nem, a vidéki is csak általánosan ismer, pedig a testület — a nemzet egyik nagy értéke. Nagy szolgálatot tett azért is, mert ezek az írások vetítik a csendőr igazi arcát és nem pedig azok, amelyek kávéházi asztalnál készülnek s ahol a csendőr minden, csak nem csendőr. Lásd a múlt évi szept. 1-i számunk vezércikkét. A füzetet ezért is nagyon sokaknak el kellene olvasnia.

A **hadtörténeti kiadványok** sorozatban jelent meg a **Délvidék Hadtörténete de Sgardelli Caesar** ny. alezredes szerkesztésében. A hatalmas munka a délvidék kiváló ezredeinek, a szabadkai és zombori ezredek világháborús dicső-

séges szerepével foglalkozik, valóban a legjobb időben jelent meg ahhoz, hogy megmutassa: a délvidék most visszafoglalt területeinek katona fiai mily ragyogó tettekkel írták nevüket a hadtörténelemből! A közel 600 oldalas könyvben 3500 arckép, rengeteg egyéb kép és vázlat van; teljes munka ez a könyv, a szerkesztői és munkatársai kiváló munkát végeztek. A könyv megrendelhető: **Hadtörténeti kiadványok szerkesztősége, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 16.**

Az Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület tudományos előadásai 1941. december hóban. **December hó 3-án, szerdán:** „A honi légvédelem háborús tapasztalatai és a fejlődés iránya.” Vetített képekkel. Előadó: **nemes kis-hindi Komposcht Nándor** vezérőrnagy. **December hó 12-én, pénteken:** „Az 1. lovasdandár a Szovjet elleni háborúban.” Előadó: **vitéz Vattay Antal** vezérőrnagy.

Kérelem. Mészáros István II. csendőr, Szászrégen, kéri **Molnár László** és **Soós Lajos** csendőröket, akik a Délvidék visszafoglalásakor a horgosi különítményre voltak vezényelve, közölik vele címüket.

Mikulás-est. December hó 5-én 16 óra 30 perc kezdettel műsoros Mikulás-estét rendez az Országos Tiszti Kaszinó, Budapest, Váci-u.

Ki tud róla? Kiss Sándor alhadnagy (Kassa) keresi **Kelemen József** csendőrt, aki 1916 február 27-én Szászvároson a katonai kórházban volt gyógykezelés alatt és aki ekkor fényképét átadta **Tabiczki Ferenc** 82. gy. e.-beli katonának.

Csendőrségi tollforgót köt, javít, árusít **Várfai Mihály** ny. szakaltiszt, Budapest, XIV. Újvidék-köz 5. fszt. 2. és **Dél József** ny. thts. Rákosszentmihály, József-u. 74.

SZEMÉLYI HÍREK

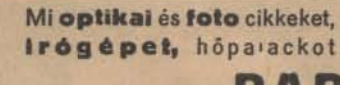
Új őrsparancsnokok. A budapesti I. kerületben: **Tordai Pál** tiszthelyettes őrsparancsnokká, **Monostori Mihály** törzsermester ideiglenes őrsparancsnokká; a **szegedi V. kerületben:** **Kádár László** tiszthelyettes őrsparancsnokká, kinevezettek.

Új alcsoportvezetők. A kassai VIII. kerület állományaiba tartozó **Szakál Pál**, **Gönczy Antal**, **Szalóki Ferenc** és **Mészáros József** tiszthelyettesek alcsoportvezetővé kinevezettek.

Mi bármely
rendszerű
**Írógépet,
Kerékpárt
Rádiót**
ROZNAR JÓZSEF
cégnél vásárolunk

Alkatrészek SZOMBATHELY,
Szt Márton-u 20. • Telefonszám: 214.
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.
Megbízható kirendezett cég. Szakszerű javító üzem.

Mi optikai és foto cikkeket,
Írógépet, hőpárkacot

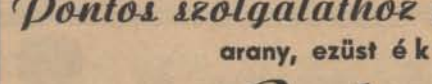
PAPP KÁROLY
CÉGNEL VÁSÁROLUNK.
KOLOZSVÁR, Deák Ferenc-utca 13.
Szakszerű pontos javítások. A m. kir. Honvédség szerződéses szállítója.

JUHÁSZ IMRE
SZÉKESFEHÉRVÁR,
Íródagép üzem
Rádiószaküzlet.
RAKÓCZI-UTCA 2.
Új és használt írógépek, rádiók.

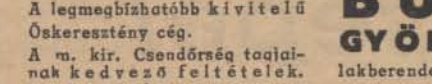
PAPSZT GYULA
Órás és ékszerész
KOLOZSVÁR,
Wesselényi-utca 2. szám.
Alapítva: 1879. • Szakszerű javítások.

Pontos szolgálathoz pontos órát,
arany, ezüst ékszer vásároljuk

Gede Lajos
órá- és ékszerésznél
SZÉKESFEHÉRVÁR,
ZITA KIRÁLYNÉ ÚT 2. SZÁM

Optika
Foto cikkek

A legmegbízhatóbb kivitelű
Óskeresztény cég.
A m. kir. Csendőrség tagjai-
nak kedvező feltételek.
KOLOZSVÁR, Horthy Miklós-út 14 és 30 sz. • Telefon: 11-59.

BUTORT
GYÖNE ISTVÁN
lakberendezőnél vásároljunk

Ezentúl **RADIÓT — FOTOCIKKET** villamosági
cikkeket
Röhlich-nél vásároljunk!
SZÉKESFEHÉRVÁR, Nagy Sándor-u. 5.

Diszérém odaítélése. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a budapesti I. kerület állományába tartozó Pál Elek, Hege-dűs István I. és Varga György alhadnagyok részére 35 évi hű szolgálatukért a Diszérmet odaítélte.

Elöléptetés. A budapesti I. kerületben: **Törzssörmesterek:** Balogh János II., Farkas Ferenc I. **örrmesterek:** Varga László, Csajbók Imre, Bugyi Bálint, Szűcs Lajos, Bárkányi Ferenc, Hosszú Béla, Bérczesi János I., vitéz Bencze István, Tarkó Mihály, Szatmári Károly, Besenyei János, Fülöp Béla, Szabó József V., Bánföldi Sándor, Cser Géza, Ernyes István, Gödöllei István, Kovács Mihály, Bánkúti György, Széplaki János, Tőke István, vitéz Laczikó István, Czár György, Papp János, Sipőcz Gyula csendőrök; a szombathelyi III. kerületben: **törzssörmesterek:** Varga József I., Szajkó István **örrmesterek:** Harasz-tos János, Vörös Kálmán I., Burján Károly, Keresztes Ist-ván II., Bánföldi János, Horváth József X., Koródi Miklós, Hargitai Pál, Szabó József II., Széplaki Vendel csendőrök; a pécsi IV. kerületben: **törzssörmesterek:** nemes Balogh István, György János II., Csizmadia József, Puskás Ferenc **örrmesterek:** Szabó Gyula III., Horváth Fe-renc, Illés Sándor, Nyerges Mihály, Rákosi István, Boros József, Szabadi Ferenc, Szoboszlai András, Gáspár József I., Kovács József V., Pandur Mihály, Polgár István, vitéz Som-kői Jakab, Sashalmi József csendőrök; a szegedi V. kerület-ben: **törzssörmesterek:** Halász József **örrmester:** **örmes-terek:** Hénes Imre, Kiss József IV., Mészáros János II., Szentesi Mihály, Berta István, Koroknai József, Hontendrei János, Szilágyi Albert, Bánfai István, Veszprémi Imre, Kon-dorosi Károly, Veréb Bertalan, Szabó István I., Barancsi István, Horváth Géza, Ravasz László csendőrök; a debreceni VI. kerületben: **törzssörmesterek:** Hadnagy István, Virág András, Sasfalvi Károly **örrmesterek:** **örmes-terek:** Gál Ferenc I., Farkas Gyula, Rádi József, Böszörményi István, Szűcs Béla, Bodó János, Németh Sándor I., Szabó Imre II., Takács Ferenc II., Papp Zoltán, vitéz Fejes Antal, Kató Antal csendőrök; a miskolci VII. kerületben: **törzssörmes-terek:** Haraszi László, Bathó Miklós **örrmesterek:** **örmes-terek:** Erdővölgyi János, Vigh Balázs, Karczag Bernát, Komondi László, Lukács Bertalan, Mohácsi János, R. Papp Károly, Répási Ferenc, Sélley László, Fodor István I., Illési Dávid, Nádas Lajos, Orosz Lukács, Bálint János, B. Katona Sándor, vitéz Lovászi Márton, Mohácsi Mihály, Szalai Lajos, Mihályi János csendőrök; a kassai VIII. kerületben: **törzssörmesterek:** Kiss József IV., Tóth Imre VI., Erdélyi Ferenc, Tóth János III., Jakab Károly, Baji László, Bólya János, Szuhai Imre, Nagy József IV., Bónyai József, Kovács Ferenc V., Erdélyi István, Kovács Lajos II., Nagy István I. **örrmesterek:** **örmes-terek:** Záhonyi József, Tokai István,

Gulyás Kálmán, Balzsi Lajos, vitéz Szűcs József, Zalaréti Ferenc, Király Sándor I., Veldi József, Palik Gábor, Fodor Kálmán, Tátrai János, Kiss János I., Emődi Benjámin, Bu-gány Ferenc, Légrádi András, Gulyás Márton, Gubacsi Jó-zsef, Bodnár Béla, Takács Ferenc III., Péter János, Mogyo-rósi János I., Szabó András, Csüri Sándor, Szűcs Lajos, Pesti Sándor, Lelkes Miklós, Kovács József IV., Szilágyi Imre III., Kovács Ferenc VI., Kovács Gyula, Burai István, Takács Fe-renc I., Németh Ferenc I., Antal András, Somodi István II., Sarkadi Ferenc, Becskei János, Faludi Gyula, Faragó Ferenc, Köhidi István csendőrök; a kolozsvári IX. kerületben: **örrmesterek:** Réthi György I., Szentmihályi Ferenc, Jávari István, Mészáros Károly, Szabó Imre I., Meggyes István, Tóth János II., Balogh Béla I., Bakó János, Nagy József III., Nász István csendőrök; a marosvásárhelyi X. kerületben: **törzssörmesterek:** Fias József, Bánya József, Cseh János, Erdész Kálmán **örrmesterek:** **örmes-terek:** Molnár József IV., Kosaras József, Gonda Lajos, Domán Ferenc, Juhász László, Molnár Zsigmond, vitéz Fóti Adám, Füle Vince, Kis János csendőrök, előléptek.

Véglegesítették. A budapesti I. kerületben: Vinczellér József, Balázs István, Nyögré Pál; a szegedi V. kerületben: Somos György, Kulcsár Bálint; a kassai VIII. kerületben: H. Szabó János, Juhász József I., Mátyás László, Kormos András csendőrök az előírt próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságkötés. A budapesti I. kerületben: Kerekes Fe-renc törzssörmester Méry Máriával Újpesten, Szöllősi József **örrmester** Szmolinka Annával Pócspestrin; a szombathelyi III. kerületben: Dömötör Lajos **örrmester** Bogdán Vilmával Somlósztőlön, Pál Ferenc I. **örrmester** Gáncs Irénnel Aj-kán, Fejes József **örrmester** Tóth Erzsébettel Bátán; a pécsi IV. kerületben: Cserős Albert csendőr Virág Rózsával Felső-mocsoládon, Dancs Gábor **örrmester** László Katalinnal Pakson, Jankó Simon **örrmester** Rajz Margittal Pécsen; a szegedi V. kerületben: Mátrai József tiszthelyettes Kiss V. Juliannával Székesfehérváron, Juhász István **örrmester** Szabó Teréziával Alpáron, Bodnár István **örrmester** Bazsó Julian-nával Borsodon; a debreceni VI. kerületben: Veres Sándor törzssörmester Osztafin Margittal Parádon, Rádi Pál tiszthe-lyettes Négyesi Anna-Gizellával Gyomán, Igaz Lajos **örmes-ter** Antal Máriával Békéscsabán; a miskolci VII. kerületben: Váradi György **örrmester** Marsi Margittal Karcagon, Szamos Lajos **örrmester** Szikszai Mária-Juliannával Dombegyházán; a kassai VIII. kerületben: Kópis József törzssörmester Biró Violával Mikepércsen, Módos Imre **örrmester** Lászlófi Jolán-nal Soslakon, Varga István II. csendőr Tárczy Erzsébettel Ungváron, Csiba Géza **örrmester** Breza Etelkával Mátyócon, Legényei Antal **örrmester** Benedek Erzsébettel Vaján, Mo-

LEGUJABB!

EURÓPA

Ára: 3.— P. Kiadta:

A 8.— P. előre bakulása esetén, bélyegben is, portómentesen küldés.

MOST JELENT MEG!

politikai térkép 9 színben, 84x116 nagyságban. Oroszország részletes térképével.

KÓKAI LAJOS BUDAPEST IV., Kamormay u. u. 8.

A legmegbízhatóbb minőségű

BUTORTezentől **DARIDA PÁL**

butorraktárában vásároljunk.

BÉKÉSCSABA, Munkácsy-u. 2.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvezmény.

HANGSZER „MUZZIKÁ”

Bármely

méltányos áron. • Öskeresztény cég.

ÚJVIDÉK, II., RAKÓCZI FERENC-UTCA 47. SZÁM.

Harmonika hangolásban specialisták.

Magy. kir. csendőrség tagjainak kedvezmény.

Ezentől **IRÓGÉPET,** alkatrészt, kelléket**KOCH ISTVÁN**

írógép szaküzletében vásárolunk.

Vétel-eladás, átépítés, javítás. • **ÚJVIDÉK, Posta-u. 14. Tel.: 21-91.**

Megbízható minőségű elsőrangú kivitelű

BUTORT

vásároljunk

Asztalos-mesterek butorcarnoka**S Z E N D R É N Y I G É Z A É S T Á R S A****S Z E G E D, Dugonics-tér 11. szám.**

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező

Árztetés!**feltételek****KERÉKPÁR - VARRÓGÉP**

szaküzlet, fémipariüzem, tűzzománcozás, nikkelezés

KRAJCSOVICS ENDRE és FIAI Alapítva: 1905. **BÉKÉSCSABA.** Telefon: 140.**HANGSZEREK**

világhírű tangóharmonikák, vonós hangszerek, alkatrészek, hurok és vászastékban

BAMBACH cégnél,**S Z A B A D K A, KAZINCZY-U. 2. • Szakszerű pontos javítások.****kerékpárok,**

alkatrészek, Szakszerű, pontos javítások

CSORDÁS MIHÁLY kerékpár szaküzletében **ÚJVIDÉK, Posta-u. 13**

solygó György tiszthelyettes Lippai Máriával Nyiregyházán, Sarkadi Ferenc csendőr Miskolcra Ilonával Kölcse, Dukai János tiszthelyettes Vadász Teréziával Erden; a kolozsvári IX. kerületben: Házi János törzsmester Nagy Erzsébet Celesztinnel Veszprémben; a marosvásárhelyi X. kerületben: Molnár Zsigmond őrmester Orosz Máriával Hajduböszörményben, Mucsányi János csendőr Uzsák Irénnel Szobon.

Születés. Kökénydi Oszkár őrnagy nejének Mária-Katalin, Aranka leánya; a budapesti I. kerületben: Turai István tiszthelyettes feleségének István fia, vitéz Bencze István őrmester feleségének János fia, Nagy Pál II. őrmester feleségének Zsuzsanna leánya; a szombathelyi III. kerületben: Horváth Lajos I. őrmester feleségének Lajos-László fia, Szabó Jenő őrmester feleségének Jenő-Ferenc fia; a pécsi IV. kerületben: Molnár István őrmester feleségének István-László fia, Bösze István csendőr feleségének Iván-Lajos fia; a debreceni VI. kerületben: Herczeg János tiszthelyettes feleségének István fia, Nagy Sándor II. törzsmester feleségének Ibolyka leánya, Cs. Nagy Lajos törzsmester feleségének Lajos-István fia, Igaz Lajos őrmester feleségének Mária-Magdolna leánya; a kassai VIII. kerületben: Kelemen Ferenc tiszthelyettes feleségének Mária-Terézia leánya, Fürjesi Lajos őrmester feleségének Gizella leánya, Gál Gyula őrmester feleségének Gyula-János fia, Udvardi György tiszthelyettes feleségének György-László fia, P. Tóth János törzsmester feleségének Miklós-Tibor fia, Elek Pál törzsmester feleségének Klára-Jolan leánya, Toth András II. törzsmester feleségének András-János fia, Mátyás Ferenc törzsmester feleségének Mária-Valéria leánya, Nagy Mihály II. tiszthelyettes feleségének Attila-Mihály fia; a kolozsvári IX. kerületben: Kövári János őrmester feleségének János fia, Kovács Sándor III. őrmester feleségének Sándor fia, Biró János törzsmester feleségének Mária-Magdolna leánya; a marosvásárhelyi X. kerületben: Kozma László törzsmester feleségének László-Zoltán fia, Szabados György tiszthelyettes feleségének Róbert-Pál fia, Kövári Albert tiszthelyettes feleségének Ilona-Zsuzsanna leánya, Galambos Lajos törzsmester feleségének Mária-Margit leánya.

Halálozás. Turai István tiszthelyettes István fia Budapest, Petre Mihály törzsmester Sándor fia Budapest, Máté Sándor törzsmester Erzsébet leánya Tarnamérán, Szabados Sándor I. tiszthelyettes Etelka-Ilona leánya Balassagyarmaton, Nagy József VIII. törzsmester felesége szül. Stohl Mária Fehérgyarmaton, meghaltak.

**MI KERÉKPÁRT, Maico MOTORKERÉKPÁRT,
I R O D A G É P E T, R Á D I Ó T
Dr. Cseh Ferenc**

műszaki áru és gépkereskedelmi vállalatnál vásárolunk.
BUDAPEST, V/1., JÓZSEF-U. 51. • TEL.: 145-312.

PÁLYÁZAT

nyugalmozott csendőrök részére

A biztosítási szakma igen tisztességes megélhetést, vagy jelentős mellékjövedelmet nyújt oly keresztnyegyeknek, akik — átértve a biztosítás fontosságát és nélkülözhetetlen szükségességét — képeseknek érzik magukat arra, hogy mint helyi képviselők, vagy mint fix fizetéses utazó szervező üzletszerzők, biztosítások közvetítésével foglalkozzanak.

A 76 éve fennálló, színmagyar Fonciere Általános Biztosító Intézet a köztisztviselőkben álló és lakóhelyükön kiterjedt ismeretségi körrel rendelkező nyugalmozott csendőrök köréből hajlandó alkalmazni:

1. Helyi képviselőket, akiknek feladatát képezi, hogy lakóhelyükön polgártársaik biztosítási szükségleteit ellássák.
2. Utazó szervező üzletszerzőket (kezdőket előzetes vizsgáztatás után az üzletszerzési feladatra kiképezünk). Megfelelő egyének fix javadalmazásban, napi díjban és jutalékban részesülnek. Azok, akik a szobához kötött munkát nem kedvelik, viszont a néppel való érintkezést szeretik, igen szépen jövedelmező foglalkozásra tehetnek szert, ami mellett a biztosítási eszme terjesztésével ideális célt is szolgálnak.

Ajánlatok, a Fonciere Általános Biztosító Intézet

Budapest, V., Sas-utca 10-12. címre küldendők

A

Csendőrségi Lapok

ajándék könyveinek

eddig kiadott kötetei:

1. Csendőrcrénnyek
- 2-7. Tanulságos nyomozások
8. Gazdászathozzás, illetmények
9. 10. Bűnügyi apróságok
11. Vidámságok a csendőr körül
12. Vidámságok a kátsza életből

Minden Őrsön,

minden iskolánál

megtalálja,

kérje, olvassa!

Következő köteteink:

13. 14. Pótyázások
15. 16. Legszebb írások a csendőről
- 17-19. Lekszikok kérdések
20. Egészségügyi tájékoztató a csendőr számára

(Megjelennek 1942. januártól kezdve átlag havonként.)

Szerkesztői üzenetek.

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímzett és válaszbellyel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb

helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk akkor sem, ha a beküldő válaszbélyeget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlégénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Kérjük, hogy ezt a borítólapon 3-ik és 4-ik oldalán nyomtatott levelezőlapra tegyék.

Budapest. Nagyon szívesen tettük, azért is vagyunk, hogy segítsünk, ahol lehet. Családját is szeretettel üdvözljük. Ha a fia becsületes iparosá válik — s erre, úgynevezett remény megvan —, nyugodtan mondhatja: jó katonát, jó magyart nevelt a magyar hazának.

Kakuk. Ne kísérletezzék ilyen helyen. Ön is érzi, hogy nincs rendben a dolog. Olvassa el mult számunk „Szébb jövő” jeligés üzenetét.

BÚTOR

LÖRINCZ fehér- és műbútorasztalos. Üzlet: VI., Király-utca 89. I. em. VI., Podmaniczky-utca 41. Telefon: 319-975. Saját készítményű konyhák és előszobák, bútorok állandóan raktáron, avagy rajz szerint készülnek. Háló, kombinált és műbútor raktáron. Áskerekesztény cég. A testület tagjainak kedvezményes vásárlásánál 50% engedmény nagy kedvezményes fizetési feltételek.

Világhírű Merinofort nemes-spórás juhsajtot szállít; karikákban, dobozban szeletelten és vajjal passzírozott állapotban. Minden mennyiségben szállítunk I-ten dű Merinofort juhtúrót.

bődönben és cellophánban adagolva. Merinofort Juhsajtgyára. Továbbá körözött Merinofort juhtúrót és keverttúrót rendelést vesztünk fel tetszés-szerinti csomagolásokban. Budapest, Tóth József-u. 21. Telefon: 269-705.

KOTRÁS ANTAL Egyensapkakészítő. Saját készítményű sapkák. Egyenruházati cikkek.

Budapest VIII., Rákóczi-út 75. Telefon: 144-672. Bejárát a Bercsenyi-utca oldalán. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvezmény.

C S E N D Ő R A
SORSJEGYET Kalotay Árpád

Sorsjegyek árúadó ártékban
Bpest. VIII. József-utca 26.
várnál.

"SZILMENT"

autóbiztonsági üveg, lövedékálló üveg, fényvisszaverő üveg. (Macskaszem) Mosz. 1690. MAGYAR GYÁRTMÁNY! Gyártja:

Ligeti László

üvegtechnikai műintézet. Budapest, VIII., József-u. 23. Tel.: 141-256. Alapítva: 1886. A m. kir. Honvédség szállítója

"Hunor" IRODABÚTOR lakberendezés, tervszerinti BÚTOROK
KECSKEMÉTI-U. 11. T.: 184—611.

Mezőberény. 1. Semmi akadályja annak, hogy szerényeit beküldje. Helyes, ha foglalkozását nem tünteti fel. Kérdezzük azonban: Csendőri vonatkozású kötelességeit ismeri-e már annyira, hogy ilyesmivel töltsen az idejét? Ön foglalkozásnak tekinti a csendőr hivatását, szolgálatát? 2. Felelni nem tudunk, mert csak a körülményeket ismerteti, azt azonban elfelejtette megírni, hogy mit akar tudni?

Mikes. 1. A mezőn, vagy kertben okozott anyagi kárt az elkövető, vagy az elkövetőért felelős személy tartozik megtéríteni. A károsult, vagy annak megbízottja a kártalanításra köteles személytel magánúton is egyezkedhetik s bizonyos kárösszeg megfizetése végett ezzel megállapodást létesíthet. Ezzel mindkét fél megtagarítja magának a hatósági eljárással járó idővesztésüket. Ha azonban ilyen megállapodást kötni nem sikerül, a károsult fél nem erőszakoskodhatik, mert ez éppúgy tilos, mint az önbíráskodás. Az 1894. évi XII. t.-c. 90. szakasza csak a tilosban talált baromfi behajtását, illetve megölését engedi meg, de például tilos erdei legeltetés esetén a kárban talált állat behajtását az 1935. évi IV. t.-c. 277. §-a már tiltja. Ilyen esetekben tehát a kár megtérítésének biztosítása végett a kártevő állat behajtása tilos. Ha magánúton nem sikerül az egyezkedés, a községi bírósághoz kell fordulni. 2. A Btk. 75. §-a szerint bűntett csak szándékosan elkövetett cselekmények képeznek. Nyilvánvaló tehát, hogy aki csupán útbaigazítást kérni lép be egy tárt kapus udvarba, ahol senkit sem találva, szó nélkül tovább megy, a magánlakásért büntetést nem követi el.

7. nyomozó alosztály. Erre nézve ezidőszereint még nincs szabály a csendőrségnél. Ahová be vannak osztva a polgári altisztek, az a parancsnok, illetve főnök szabja meg a munkakörüket.

Krasznokvajda B. B. Ha valaki előlép, azt a Csendőrségi Lapok hátsó borítólapján levő bejelentőlapra kell a szerkesztőséggel közölni, különben címzésében régi rendfokozata szerepel.

Szerencsétlen M. I. Ez bizony bosszantó eset, de azért kétségbeesnie nem kell. Az állampolgárság igazolásának határidejét 1942 június hó végéig meghosszabbították, addig van ideje újból megindítani és el is intézni az ügyet. Előbb azonban kérdezze meg még egyszer illetékes helyen, hogy nem kerültek-e meg az iratai és kérjen tanácsot, hogy mit csináljon. Hátha egyszerűbben is elintézhetik most már az ügyet.

Gör. Újbóli felülvizsgálatát kell kérnie s ha annak során megállapítják, hogy a sérülési pótdíj alapjául szolgáló baja súlyosbodott, a H. M. úrtól kérheti a sérülési pótdíj felemelését. A nyugellátás összege ezzel kapcsolatban nem emelhető. A jelzett ok miatt hiába fordulna a közigazgatási bírósághoz. A bélyegköteles panasz egyébként közvetlenül is beadható oda. A panaszt nem idézik meg.

N. N. Baranya. Névtelen leveleket nem veszünk figyelembe.

Mencsul. A nyugdíjba a katonai szolgálati idő is beszámít és pedig, ha 1934 január 1. után történt a nyugdíjazás, a katonai és csendőri szolgálat közötti megszakításra tekintet nélkül. Ha pedig 1934. január 1. előtt — vagyis a katonai nyugdíjtörvény hatálybalépése előtt — távozott valaki nyugdíjba, csak 30 napnál nem hosszabb megszakítás esetén számít be a katonai szolgálat. Maga a megszakítás természetesen egyik esetben sem számítható be.

P. S. Hajduszoboszló. Aki nyugdíját egyszer megváltotta, az a törvény értelmében újból nyugdíjat nem kaphat többé, akkor sem, ha a megváltási összeget akár egyszerre is visszafizeti. Ily egyének kegydíjban sem részesülhetnek.

Nyugdíjas. Kérheti a H. M. úrtól, szolgálati úton. Ne csatloljon semmit, ha szükséges, parancsot kap.

Tudás. 1. A Szut. 289. pontja félreérthetetlenül megmondja, hogy több napra terjedő szolgálatoknál, melyeknél a járőr csak nappal működhetik, az egész éjszaka pihenésre fordítható. Ez pedig több, mint 6 óra. 7 órától 21 óráig azonban ilyenkor is ténykedni kell. 2. Ha a szolgálatot a Szut. 6. mellékletét képező táblázat szerint állították össze és a községek portyázásába is beleszámitották a pihenőt, akkor egészen természetes, hogy a szolgálat egyharmadát pihenőre fordítja a járőr. Nem is tudjuk, hogy mit nem ért ebben 3. Ha nős és ha parancsra történt helyben a lak-tanyába beköltözködés, az átköltözködési átalány 50%-át felszámíthatja. 4. Athelyezéseknél tehergépkocsi egyáltalában nem vehető igénybe. Ahol vasút nincs, fuvarilletékes és pedig a tiszthelyettes részére 5000 kg, a törzsőrmester és őrmester részére 4000 kg szállítására. A helyi áraknak megfelelő fuvar költséget a községi előjárósággal kell igazol-tatni. Az átköltözködési átalányt a 156.600—IV. b. 1925. sz. B. M. rendelet szabja meg.

Csendőrijárőr

éjjeli portyázásain csak

Pertrix

elemmel világítson

Minden szaküzletben kapható!

EXAKTA

A sokoldalú egyszemű tükrözteskamara a csendőrség munkájára is kiválóan alkalmas. Rövidsár 11000—12 másodpercig, önkidő, csatlakozás villanófényfelvételhez, körénzők közeli felvételek számára (tűnyomatok stb. fényképezésére) ismertetés díjtalan!

Dresden-Bismarckstr. 479.
Magyarországi vezérkép-vásárló: Kulhanek
H. A. Budapest, V.,
Bátyán-utca 24. szám.

Ha petróleummal világít

Aladdin

lámpát vegyen!

125 gyertyafényes kezelésmentes, lágyfényű világítás. Régi lámpáját átalakíttuk ismertetőt díjmentesen küldi!

RT. Budapest, VII., Nyár-u. 7.

IRODABUTOROK

a legmegbízhatóbb kivitelben méltányos áron

Bertalan

butoraktárban nagy választékban

Boest, VII. Rákóczi-út 82. I. em. Telefon: 223-131

CSENDŐR GYŰRŰK

Ezüstből csendőrfejjel szép kivitelben monogrammal 14 pengőért 3 havi részletre is fizethető.

SASVÁRI JÓZSEF

Budapest, IV., Régiposta-utca 10. sz.

55.555. Oroszvár. Ha nyugállományba helyezésétől számítva 1 éven belül költözködik más községbe vagy városba, a megfelelő magasabb lakbérosztályba sorolását kérheti. A IV. lakbérosztálynál magasabb lakbért azonban nem kaphat. A vasúti arcképes igazolványokra nézve most adják ki az intézkedést.

L. I. Balavásár. A Csendőrexikon elfogyott.

B. I. Vágsellye. Még bizonytalan kérdés ez. Egyébként sem mondhatnánk meg azt, hogy mit tervez a vezetőség, belátja ezt, úgy? Megnyugtattuk, idejében meg fog tudni mindent, ami a személyét érinti.

Dunántúl. 1. Az egészségügyi szabadság az évi rendes szabadságkiszabathoz nem számít be, ennek azonban a mai viszonyok között nincs jelentősége, mert aki egészségügyi szabadságot vett igénybe, a rendes szabadság kérszélén igen szerénynek kell lennie. 2. és 3. Tanfolyamok kezdetét, a bevezénylendőket számát és évfolyamát előre megmondani nem áll módunkban. Mindenki megtudja idejében. 4. Csak lovas fegyvernemtől származó jöhet figyelembe.

Cservenka. Megindokolt kérelmét előterjesztheti szolgálati úton a H. M. úrhoz. (L. Szut. 114. p.) Családi pótlék folyósítását is kérheti a B. M. úrtól (VI. b. osztály), ugyan-csak szolgálati úton. Ez utóbbi kérvényhez csatolni kell hatósági orvosi bizonyítványt arról, hogy az édesanyja teljesen munka- és keresetképtelen, továbbá egy helyhatósági bizonyítványt, melyben igazolni kell, hogy 1. édesanyját minden más támogatás nélkül kizárólag és állandóan Ön tartja el és vele közös háztartásban él, 2. úgy Ön, mint édesanyja teljesen vagyontalanok, 3. sem Önnek illetményein felül, sem édesanyjának nincsen külön jövedelme vagy keresete s édesanyja nyugdíjban, kegydíjban vagy bármilyen ellátásban nem részesül, 4. az Ön háztartásában nincs más önálló keresettel bíró családtag, 5. édesanyjának nincsen más olyan — Önnél közelebbi — rokona vagy hozzátartozója, aki az érdekelte eltartására lenne kötelezhető. — A szülő egyéb családtagnak számít, így utána a családi pótlék nem illetékes, csupán engedélyezhető járandóság. Az engedélyt a B. M. úr csak a Pénzügyminiszter úr hozzájárulásával adhatja meg. A jelenlegi viszonyok miatt nem sok reménye lehet arra, hogy a családi pótlékot az édesanyja után engedélyezzék.

Havasi gyopár. Az eljegyzés és a jegygyűrű átadása nincs semmiféle formához kötve. Mindenki úgy csinálja, ahogyan jónak látja. Minél egyszerűbben és természetesebben, annál jobb. Teljesen elegendő, ha a leány szüleinek jelenlétében húzza fel a leány ujjára a gyűrűt, de tehetik úgy és ott, ahogyan és ahol Önöknek jólesik.

H. A. Újkéske. Amire Ön gondol, megvalósíthatatlan.

Szeretném tudni 99999. 1. A november 1-i számunkban megtalálja a választ. 2. Nem akadály. Sok ilyen üzenetet adtunk a folyó évi számunkban is. 3. Teljesen magántípus, ehhez menetlevelet nem használhat. 4. A körülményekhez képest árulrejtés (1920. XV. t.-c. 1. §.) lehet, vagy a közellátástól elvonás vétsége (1941. X. t.-c.), ha valaki a hetivásárra szállított terményeit a megszabott árért nem adja el, hanem hazaviszi. Ezt azonban ilyen messziről megmondani nehéz, lehetnek olyan körülményei a dolognak, melyek csak a helyszínen állapíthatók meg s melyek a minősítés szempontjából fontosak. A hivatkozott törvénycikkeket mindenestre alaposan kell most tanulmányozni és ismerni.

Szenttamás. Célravezetőbbnek látszik az osztásra kerülő földből igényelni, mert a másik megoldás körülményes, hosszadalmas.

Hajnal. Az ara bútorzatának a csendőr állomáshelyére szállításánál a katonai díjszabás nem érvényes.

128. Mindaddig, míg a mellékbüntetésként kimondott hivatalvesztés hatálya érvényben van, közhivatalra vagy közhatalosi megerősítéstől függő hivatalra, állásra, vagy szolgálatra nem alkalmazható, azután azonban igen.

Hozomány. A hozomány törvényszerű rendeltetését (a házassági terhek megkönnyítése) addig tölti be, amíg a házassági kötelék fennáll. Amikor tehát a házasság megszűnik, ugyanakkor elesik a hozomány létalapja is, vagyis a hozomány megszűnik annak lenni és beáll a visszaadási kötelezettség, illetőleg a visszakövetelési jog.

Deák Ferenc. A közölt esetek egyszerűek, könnyen minősíthetők. Írja meg, hogy melyik minősítés tekintetében volt Önök között nézeteltérés, akkor megadjuk a választ. Nem értjük, hogy a cipésznek melyik cselekményét minősítették csalásnak?

MAGYAR PAPIR- ÉS IRÓSZER SZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT

SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI

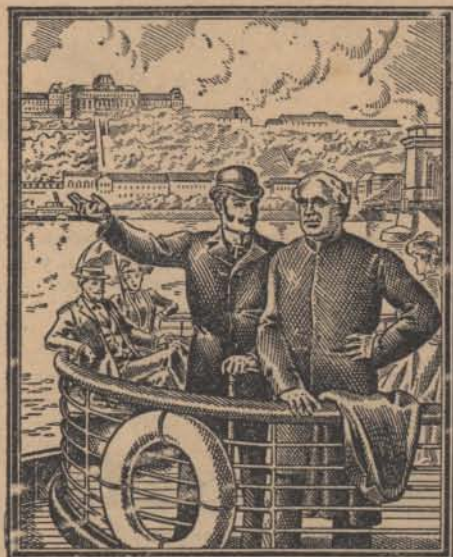
BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.

TELEFON: 12-43-08, 12-96-76

A világhírű **NIFE** akkumulátorokat és szárazelemeket gyártja:

NIFE akkumulátor és villamossági rt.

Budapest IX. ker., Vaskapu-utca 20. szám.

FELEJTHETETLENÜL SZÉP VOLT

Kneipp rövid sétahajózása a kis dunai gözösön. A büszke budai Vár, a pompás Mátyás templom és a világhírű Lánchíd alatt fel egészen a Margitszigetig. Az egymást váltogató, gyönyörködtető tájképek szépsége őt is elbűvölte és valóban felüdülést jelentett ez a kis utazás ennek a fáradhatatlan munkásnak és emberbarátnak.

Mert segíteni, szakadatlanul csak jót tenni, ez volt mindig célja utazásainak. Ez vezette hozzánk is. Ahol csak megfordult, mindenütt csak ezt hirdette: „Éljünk természetszerűen, együnk és igyunk észszerűen”. Bennünket is erre tanított emlékezetes látogatása alkalmával. Otthonosan érezte magát nálunk és igen sokaknak sietett segítségére önzetlenül, cselekedettel és bölcs tanáccsal egyaránt. Joggal méltó tehát arra, hogy emlékét mindenki szívébe zárja. Képmása közkezen forog, hiszen minden olyan csomagon rajta van az arcképe, melynek tartalma

Kneipp malátakávé.

az a malátakávé, melyet maga Kneipp adott nekünk.

1902 nyarán látogatott el másodjára hozzánk Kneipp. Az egykori újságok sokat írtak látogatásáról; ezekben sok olyan érdekes feljegyzést találunk, melyek a Kneipp-szöveget ma is nagyon érdeklik és figyelemmel kísérik.

FÉNYKÉPEK BEKÉRÉSE: Kérjük a kitüntetésben részesülő legényeségi állományú bajtársakat, hogy fényképeiket a szerkesztőséghez külön kérés nélkül küldjék be a Csendőrségi Lapokban való közlésre.

Csendőr a filmen. Minden olyan film, amelyen csendőrök is szerepelnek, ellenőrzés mellett készül, de az ellenőrzés természetesen nem terjedhet ki a film egész cselekményére és minden részletére s az ellenőrzők sem mehetnek olyan messze a követelményekkel, hogy laikus színészekről a Szut, betűszerinti betartását követeljék. A kriminalisztika szabályai szerint sem lehet egy film cselekményét boncolgatni, mert a nyilvánosan előadott mozgóképek nem a szakoktatás, hanem a tömegszórakoztatás célját szolgálják. Ha tehát szigorú csendőrszemmel nézve itt-ott kifogásolnivalót is találhatunk egyes filmekben, ez még nem tulságosan nagy hiba. A lényeg az, hogy a csendőr szerepe, megjelenése és ténykedése általában ne adjon okot komoly kifogásra és ne legyen alkalmas arra, hogy a nagyközönség körében a csendőrségről előnytelen nézetek terjedjenek el. Ez pedig biztosítva van és lesz ezután is.

KÉZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

Hósapka. Jól érzékelteti az erdélyi havasokat portyázó csendőr szolgálatát. Érdekes kép, amint a román gránicsárt széttépik a farkasok, ilyen látványban bizony nincs része az Alföldön portyázó csendőrnek s olyan forrásból sem iszik, mely után a járőrtáskából előkerülő szalonna ízletesebb, mint otthon a paprikáscsirke. Néhány részlete miatt, főleg mert járőrtársának szerepe nem mindenben tetszelős előttünk, — mégsem közölhetjük!

N. M. Aba. Átfésülve sorra kerül.

K. I. cs. Felhasználjuk.

Sz. K. Budapest. Jó képek, ilyen vonatkozásúakat azonban nem közlünk elvileg — soha. Megvan az oka, élelőszóval — alkalmilag — megmondjuk.

Dr. v. N. S. Megkaptuk, indokolást kérünk, a fényképet mellékletünkben közölni fogjuk. Üdvözlét!

Várom 93. Igen jó. Közöljük. Minden írást szívesen veszünk, örömmel olvasunk el s mi örülünk legjobban, ha bajtársaink munkáját közölhetjük. Sok dicséretet kaptak már ezek az írások, érzésünk szerint ez is ilyen.

Pataki diák. Karácsonyi cikkét szívesen vesszük.

Zimi. A felvételek jók, de a lövészetről száz képet kaptunk, mind egyforma, sajnos, ezért közlésre nem kerülhetnek.

Versenyszakfeladatok.

I.

Mi baja a puskámnak?

— En nem értem — mondja Kiss csendőr a bajtársának —, mi baja a puskámnak? Katonaságnál jó lövő voltam, itt meg, a csendőrségnél, eddig annyit meszeltek már nekem, hogy kisül a szemem! Hol lehet a hiba, már nem tudom!

Azt kérdezzük olvasóinktól mi is: hol van a hiba, mi az oka annak, hogy ha lövészetnél kevés a találat vagy — nincs találat?

Nem az utasítás szavait szeretnénk hallani, hanem a tapasztalatokat. Számítunk főleg iskolánál levő oktatóink hozzájárulására.

A legvilágosabb, legrészletesebb leírásokat emléktárgy-gyal jutalmazzuk.

A dolgozatokat december 15-éig kérjük.

II.

Ha van

karácsonyi gondolata versben vagy prózában, írja le és küldje be hozzánk december 10.-éig. Közöljük és tiszteletdíjazzuk a legjobbakat.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd utca 10.

Felelős: Györfi Aladár igazgató.

Megbízható jó
BUTORT csak mestorénél rendeljen,
HORVÁTH MIKLÓS
lakberendező-kárpítozmester
GYÖR, Deák Ferenc-utca 20.
Múltányos árak! • • • • •

MEGBÍZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖS
„TAKARÉKOSSÁG”
R-T DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

134 áletben nyújt vásárlási lehetőséget,
1 helyen jelenti fizetési kötelezettséget, a
havonta megújuló továbbvásárlás jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYOKAT KÉSZ-
SÉGGEL NYÚJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U. 6.

MINŐSÉG - TARTÓSSÁG - GYORSASÁG egyesül a

Mercedes
Írógépben.

Kérjen még ma díjlan ismertetést

IRÓGÉP BEHOZATALI RT.

BUDAPEST, V., NADOR-U. 24.

Telefon: 120-501.

Kerékpár, Írógép, Rádió és Gramofon

legelőcsőbban **Varga József-nél**
RÉSZLETI CSERE!
J A V Í T Á S ! **GYÖR, Árpád-út 50-**

Fele Schreier Budapest.

DEICWSEL

gőzmozgók

BUDAPEST
Váci-út 98. I. *29-89-96

Külföldi festővállalatok Mindenbü U 5 Wolkowitz (Nemetsors.)